

OBČINA GROSUPLJE

Urad za finance, gospodarstvo in družbene dejavnosti

Taborska cesta 2, 1290 Grosuplje

Tel: 01 7888 750 / Fax: 01 7888 764

e-mail: obcina-grosuplje@ob.grosuplje.si

**STRATEGIJA RAZVOJA SOCIALNEGA VARSTVA
V OBČINI GROSUPLJE**

2011 - 2015

Junij, 2010

Kazalo

1. UVOD	4
2. SOCIALNO DEMOGRAFSKA IZHODIŠČA	5
3. NALOGE OBČINE NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA IN PRAVNE PODLAGE ZA NJIHOVO IZVAJANJE	10
4. ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA NA PODROČJU ZAGOTAVLJANJA SOCIALNEGA VARSTVA	13
4.1 Pomoč družini na domu	13
4.1.1 Vsebinska opredelitev in opis sedanjega stanja	13
4.2 Institucionalno varstvo	14
4.2.1 Vsebinska opredelitev in opis sedanjega stanja	14
4.3 Družinski pomočnik	16
4.3.1 Vsebinska opredelitev in opis sedanjega stanja	16
4.4 Alternativne in dodatne oblike storitev	16
4.4.1 Vsebinska opredelitev in opis sedanjega stanja	16
4.4.2 Varovanje na daljavo	17
4.4.3 Oskrbovana stanovanja	17
4.4.4 Krizni center za otroke Plačica	17
4.4.5 Programi nevladnih organizacij in skupine za samopomoč	17
4.5 Občinski dopolnilni programi	18
4.5.1 Vsebinska opredelitev in opis sedanjega stanja	18
4.5.2 Nevladne organizacije	19
4.5.3 Lokalna koordinacijska skupina za področje socialnega varstva	19
4.5.4 Mladinski svet	19
4.5.5 Lokalna akcijska skupina – preventiva na področju zasvojenosti	20
4.6 Izvajalci programov socialnega varstva	21
4.6.1 Center za socialno delo Grosuplje	21
4.6.2 Urad za delo Grosuplje	22
4.6.3 Dom starejših občanov Grosuplje	22
4.6.4 Zdravstveni dom Grosuplje	23
4.6.5 Drugi	23
5. OPREDELITEV PREDNOSTNIH RAZVOJNIH PODROČIJ SOCIALNEGA VARSTVA	24
5.1 Opredelitev pristopov	24
5.2 Pomoč družini na domu	24
5.3 Zagotavljanje sistema dolgotrajne oskrbe	25
5.4 Dopolnilni programi občine	26
5.4.1 Splošna opredelitev dopolnilnih programov	26
5.4.2 Finančne pomoči občine	26
5.4.3 Zmanjševanje brezposelnosti	27
5.4.3.1 <i>Analiza stanja</i>	27
5.4.3.2 <i>Dvig izobrazbene ravni brezposelnih oseb</i>	27
5.4.3.3 <i>Pridobitev dodatnih znanj</i>	28
5.4.3.4 <i>Povečevanje zaposlovanja in samozaposlovanja</i>	28
5.4.3.5 <i>Povečanje socialne vključenosti brezposelnih oseb</i>	28
5.4.3.6 <i>Javna dela</i>	29
5.4.4 Program za invalide	30
5.4.4.1 <i>Analiza stanja</i>	30
5.4.4.2 <i>Agenda 22</i>	30

5.4.5	Podpora ljudem s posebnimi potrebami	31
5.4.6	Preventivni zdravstveni in drugi humanitarni programi	32
5.4.7	Preprečevanje nasilja v družinah in šolah	32
5.4.8	Medgeneracijsko sodelovanje	33
5.4.9	Izobraževanje odraslih pripadnikov romske skupnosti	34
5.4.10	Preprečevanje in preseganje socialne izključenosti Romov v Občini Grosuplje	34
6.	INVESTICIJE NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA	36
7.	FINANCIRANJE URESNIČEVANJA STRATEGIJE RAZVOJA SOCIALNEGA VARSTVA	38
8.	SPREMLJANJE IZVAJANJA STRATEGIJE RAZVOJA SOCIALNEGA VARSTVA	39
9.	TEMELJNE USMERITVE	39
9.1	Center za pomoč družini na domu	39
9.2	Medresorsko povezovanje pri uresničevanju socialnega varstva (sociala, vzgoja, zdravstvo)	39
9.3	Zmanjševanje brezposelnosti v občini	40
10.	PRILOGE	41

1. UVOD

Strategija razvoja socialnega varstva v Občini Grosuplje 2011-2015 je strateški dokument načrtovanja lokalne politike na področju socialnega varstva za petletno obdobje. Izhaja iz analize stanja socialnega varstva v občini in postavlja temelje za vzpostavitev oz. ohranjanje socialno primerne lokalnega okolja.

Župan Občine Grosuplje je za pripravo tega strateškega dokumenta imenoval delovno skupino v sestavi: Jelka Kogovšek, vodja Urada za gospodarstvo, družbene dejavnosti in finance, Breda Škrjanec, članica Občinskega sveta Občine Grosuplje, Vesna Širok, direktorica Centra za socialno delo Grosuplje, Darja Zupančič, socialna delavka v DSO Grosuplje, Robert Jerlah, policist, Marina Štrus, svetovalka na Uradu za komunalno infrastrukturo, Mojca Koželj, svetovalka na Uradu za gospodarstvo, družbene dejavnosti in finance, Matej Godec, zastopnik študentske populacije, Danica Hlebanja in Romana Lapajne, vodji Urada za delo Grosuplje. Pri oblikovanju strategije sta sodelovali tudi Janja Zupančič, ravnateljica OŠ Louisa Adamiča Grosuplje in Špela Urh s Fakultete za socialno delo.

Občina Grosuplje je sodobna, hitro razvijajoča se občina. Število prebivalstva je naraslo na skoraj devetnajst tisoč ljudi, od tega jih sedem tisoč živi v samem mestu. Občina je glede na bližino Ljubljane izpostavljena razmeroma močnemu doseljivanju, kar odpira številna vprašanja na področju družbene infrastrukture, na področju zagotavljanja socialnega varstva, možnosti zaposlovanja, izobraževanja, preživljanja prostega časa, ipd.

Potrebno bo zgraditi nove mehanizme za vzpostavljanje ustreznih socialnih mrež občanov za zagotavljanje kakovosti življenja v vseh starostnih obdobjih. Povzeto po Zakonu o socialnem varstvu, socialno varstvena dejavnost obsega preprečevanje in reševanje socialne problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva.

Temeljno izhodišče politike socialnega varstva države in lokalne skupnosti je zagotavljanje družbene klime, ki bo vsakemu posamezniku omogočila pogoje za uresničitev njegovih osebnostnih potencialov in človeka dostojno življenje. Ob pravilu, da je vsak predvsem sam odgovoren za lastno blaginjo in blaginjo svoje družine, je posameznik, ki si zaradi objektivnih ali subjektivnih dejavnikov, ne zmore sam zagotoviti socialne varnosti, upravičen do pomoči.

Lokalna skupnost mora biti pobudnik, nosilec in koordinator razvoja, ne samo tistih področij socialnega varstva za katera je dolžna skrbeti, ker ji to nalaga zakon, pač pa je njena posebna vloga pri razvoju socialnih programov, ki jih njeni občani potrebujejo. Temeljni cilj strategije razvoja socialnega varstva Občine Grosuplje v naslednjem petletnem obdobju od 2011 do 2015 je vzpostavitev pogojev za uresničevanje socialne pravičnosti in enakomerne dostopnosti do različnih socialnih mrež za vse svoje občane.

Temeljno načelo dokumenta je princip individualnega, tudi neinstitucionalnega pristopa k posamezniku, ki potrebuje pomoč pri zagotavljanju kvalitete življenja.

2. SOCIALNO DEMOGRAFSKA IZHODIŠČA

Strategija razvoja socialnega varstva temelji na:

- dolgoročni demografski in sociološki študiji izvedeni v občini,
- analizi demografskih in ekonomskih podatkov pridobljenih iz podatkovnih zbirk Statističnega urada RS.

V letu 2007 je bila za potrebe prostorskega razvoja občine izvedena socialno demografska študija (nosilec študije je bil Zavod Celota, zavod za razvoj, Lukovica) iz katere so povzeta demografska izhodišča za oblikovanje strategije socialnega varstva v občini.

Primerjava starostne piramide prebivalstva občine Grosuplje in Slovenije kaže, da je prebivalstvo naše občine bistveno mlajše od slovenskega povprečja (indeks staranja v občini Grosuplje je 76,5, v državi pa 114,3). Take so tudi projekcije strukture prebivalstva v naši občini. Se pa ugodna povprečna starostna struktura občine precej razlikuje po posameznih krajevnih skupnostih (indeks staranja v Račni 61, v Škocjanu 137).

V letih od 1999 do 2006 je število prebivalcev poraslo v vseh krajevnih skupnosti, razen v KS Ilova Gora, najbolj v KS Polica za 27,1%, v KS Grosuplje pa za 12%. Zaenkrat v Grosupljem še ni pretirane koncentracije prebivalstva.

Koeficienti naravne rasti in rodnosti na 1000 prebivalcev so bili v občini Grosuplje v obdobju od 1999 do 2005 precej višji kot v povprečju za Slovenijo (+ 4% v Grosupljem in - 0,5% v Sloveniji). Število rojenih na 1000 žensk v rodni dobi je v Grosupljem znašalo 41,3 v Sloveniji pa 34,9. Glede na to lahko sklepamo tudi na to, da je celotna rodnost v naši občini precej višja od rodnosti v Sloveniji, kar dolgoročno gledano pomeni obnavljanje prebivalstva.

Variantne projekcije prebivalstva so bile izdelane ob predpostavki postopnega naraščanja naravne rasti in upoštevanju doseljavanja do leta 2040. Najmlajša starostna skupina ljudi (0-14) najhitreje narašča ob upoštevanja priseljevanja. Največja starostna skupina ljudi (15-64) do leta 2040, ob upoštevanju samo naravne rasti, znatno nazaduje, povečuje pa se ob upoštevanju priseljevanja. Najstarejša starostna skupina ljudi (65 in več) se povečuje, ob upoštevanju doseljavanja, še intenzivneje.

V absolutnih številkah, ob upoštevanju samo naravne rodnosti, navedeno pomeni 17.300 prebivalcev, ob upoštevanju zmernega trenda priseljevanja 20.500 in ob predpostavki doseljavanja glede na vse zazidljive površine pa 23.000 prebivalcev.

Študija je analizirala tudi delovno aktivno prebivalstvo občine. Značilno za zaposlitveno bilanco občine je, da sta dve tretjini aktivnih prebivalcev občine zaposleni izven občine, predvsem v Ljubljani. Istočasno dnevno prihaja na delo v občino skoraj polovica vseh, ki so zaposleni na delovnih mestih znotraj občine. Če odmislimo prepletanje delovne migracije (ki je seveda dejstvo), bi se v občini lahko zaposlilo precej več občanov, kot dejansko se. Izboljševati bi bilo potrebno sestavo delovnih mest v korist zahtevnejših in tako tudi zmanjšati dnevno migracijo ljudi z visoko izobrazbo.

Sociološka študija, ki jo je v naši občini izvedel Center za prostorsko sociologijo FDV, prav tako nudi določena izhodišča za oblikovanje tega dokumenta. Študija prinaša vzpodbudno ugotovitev, da je več kot tretjina občanov, vključenih v raziskavo, ocenila, da živijo boljše kot pred desetimi leti, dve tretjini pa bi še naprej najrajši živeli na območju, kjer živijo zdaj. Tiste, ki bi se želeli preseliti, privlačita lokaciji Pod gozdom in Sončni dvori. Večino vprašanih si želi za kvalitetnejše življenje rekreacijske površine in parke, želijo mladinski center in dom za starejše, manj so naklonjeni gradnji novih stanovanj.

Grosupeljčani se čutijo enako navezani tako na ljubljansko regijo kot na svojo občino, pri čemer pri tej opredelitvi izstopajo višje izobraženi in mlajši od 40 let. Analiza je pokazala majhen razkorak med »urbanimi in ruralnimi vrednotam« vprašanih, vendar na nobenem področju ta razkorak ne preseže 10 % opredelitev.

Pri odgovorih glede preživljanja prostega časa se izrazito kažejo medgeneracijske in mdslojevske razlike. Aktivno preživljanje prostega časa (šport, rekreacija, zahajanje v naravo) je domena bolj izobraženih slojev, domocentrični so starejši in manj izobraženi (vrtičkarstvo, druženje s sosedi, pomoč sorodnikom). Izstopajo anketiranci, ki živijo na vasi in kmetujejo – prostega časa ni. Zbiranje v lokalih in udeležba na zabavnih prireditvah je domena mladih anketirancev. Pasivno preživljanje prostega časa (TV, internet) je način življenja na eni strani mladih, na drugi pa tudi starejših generacij (TV).

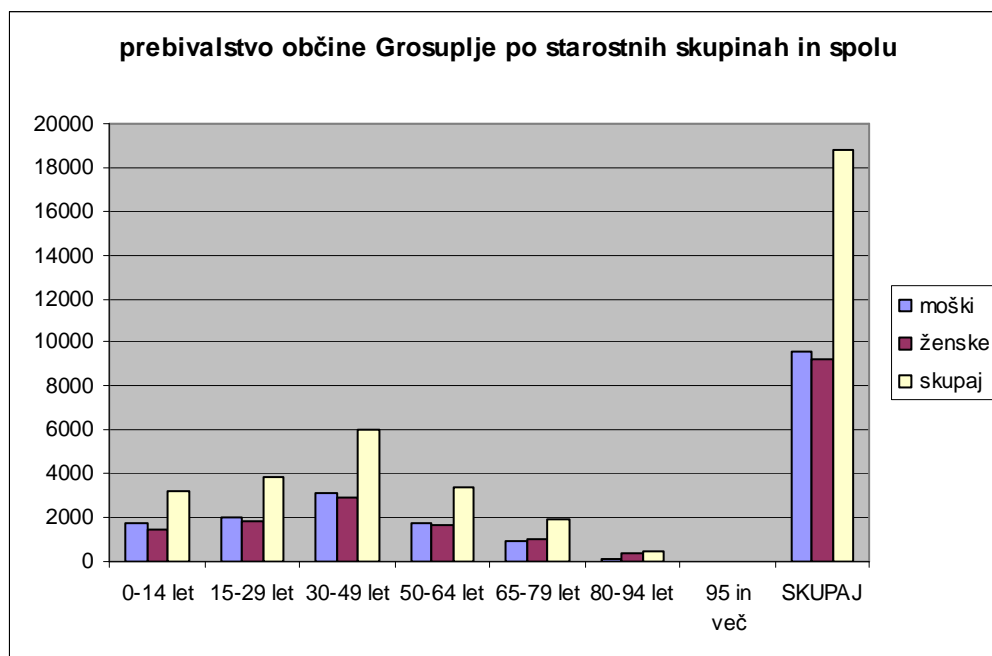
Podatki kažejo na nujnost oblikovanja ustreznih mladinskih programov, ki bi mladim nudili dovolj privlačno alternativo za preživljanje prostega časa. Visoko podporo razvoju kulturno –umetniške sfere izražajo mlajši anketiranci, visoko izobraženi in prebivalci mesta. Kulturnih prireditev se udeležuje relativno skromna manjšina starejših in bolj izobraženih anketirancev. Področje, kjer se skoraj ne opazijo razlike med anketiranci, je nakupovanje.

Temeljna izhodišča za strategijo razvoja socialnega varstva na podlagi zgoraj navedenih raziskav so:

- demografske projekcije za občino Grosuplje niso izrazito neugodne, rodnost je relativno zadovoljiva, starostna sestava prebivalstva se izredno počasi izboljšuje,
- prebivalci Občine Grosuplje menijo, da ne živijo slabo, pogrešajo pa:
 - a) možnost zaposlitve v domači občini, čeprav je zaposlitev v ljubljanski regiji za njih enakovredna zaposlitvi doma,
 - b) možnost organiziranega aktivnega preživljanja prostega časa mladih,
 - c) zagotovitev varne starosti.

Kot izhodišče za postavitve ciljev strategije je služila tudi v nadaljevanju predstavljena analiza demografskih in ekonomskih podatkov za Občino Grosuplje, pridobljenih iz podatkovnih zbirk Statističnega urada RS (Priloge).

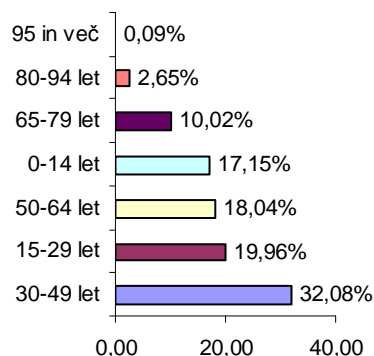
A.) Prebivalstvo občine po starosti in spolu – januar 2010

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Občina Grosuplje je januarja 2010 beležila 18.965 prebivalcev, od tega 9.660 moških in 9.305 žensk.

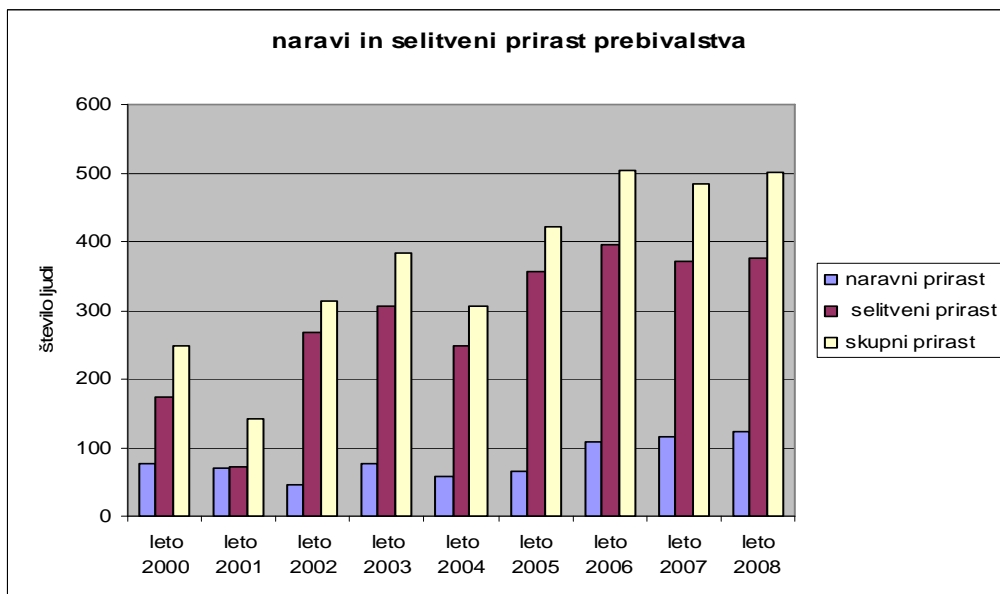
struktura prebivalstva občine po starostnih skupinah

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

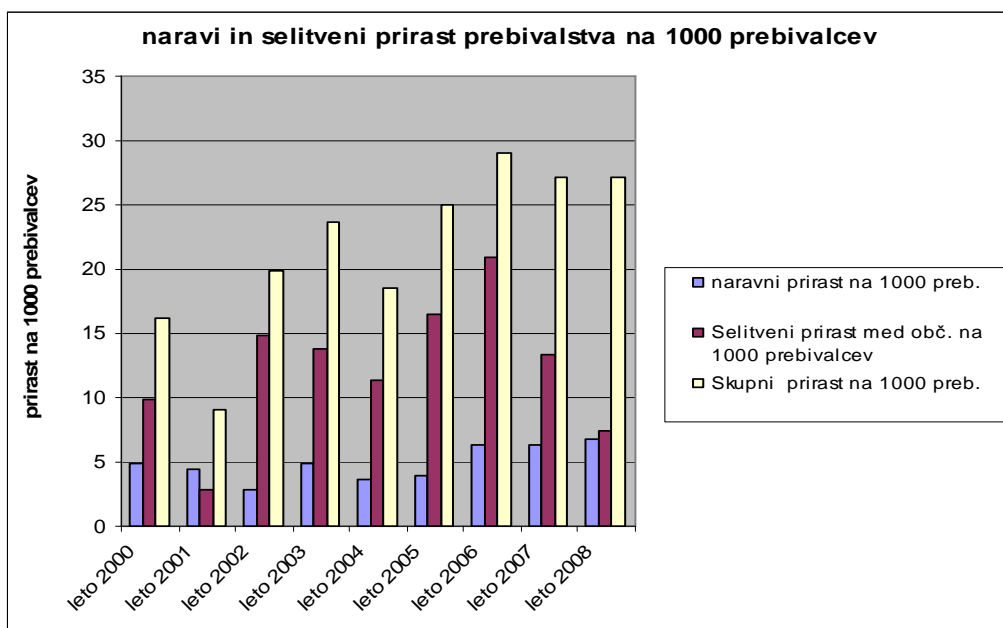
Najobsežnejša starostna skupina prebivalstva so moški in ženske stari od 30 do 49 let (32%), sledi skupina od 15 do 29 let (20%), nato od 50 do 64 let (18%) in od 0 do 14 let (17%).

B.) Naravno in selitveno gibanje prebivalstva občine – v obdobju od leta 2000 do leta 2008

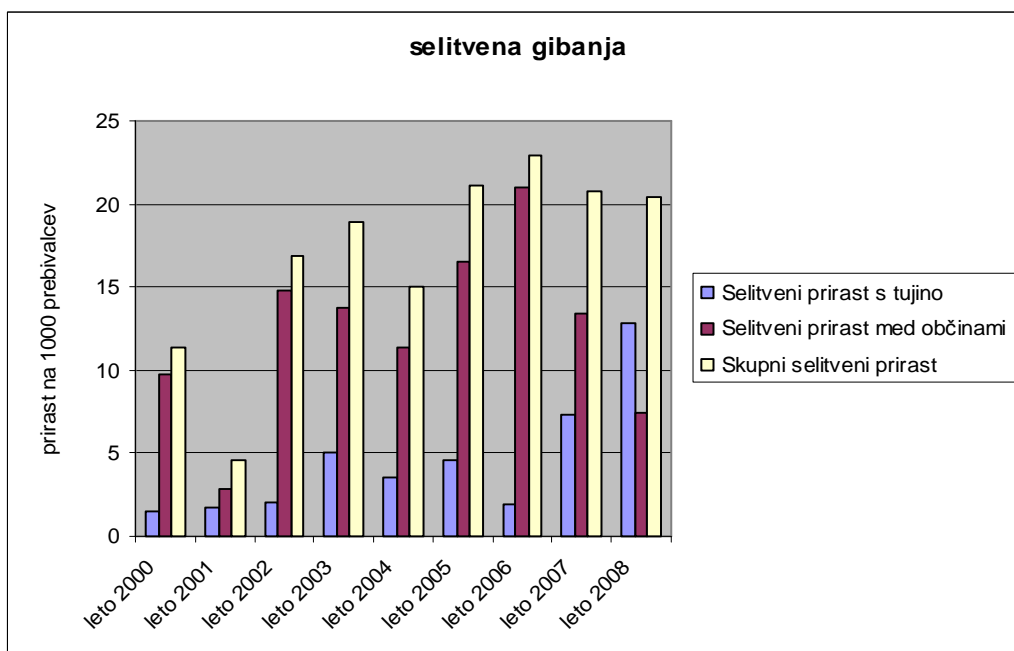
Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Maksimalni *naravni prirast* (razlika med živorojenimi in umrli) v obravnavanem obdobju znaša 124 otrok v letu 2008, minimalni pa 46 otrok leta 2002. Maksimalni *selitveni prirast* je bil leta 2006 (razlika med priseljenimi in odseljenimi) 395 ljudi, minimalni leta 2001 72 ljudi. Maksimalni *skupni prirast* prebivalstva (naravni in selitveni) v občini je bil leta 2006 503 ljudje in minimalni leta 2001 142 ljudi.

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

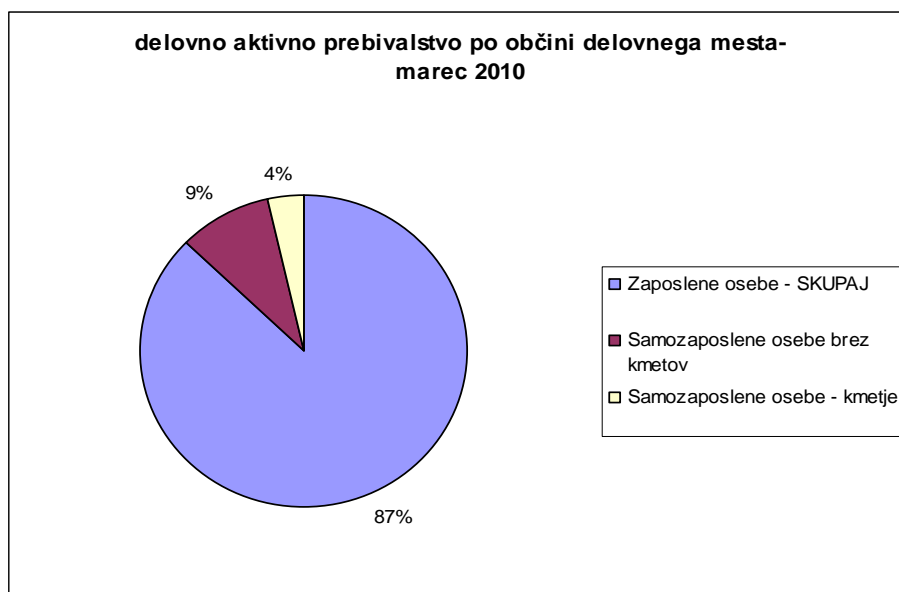
Gibanje naravnega, selitvenega in skupnega prirasta je prikazano še na 1000 prebivalcev. Maksimum je v letu 2006 (29 na 1000 prebivalcev), v letih 2007 in 2008 ostaja prirast na nekoliko nižji enaki ravni (27 na 1000 prebivalcev).

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

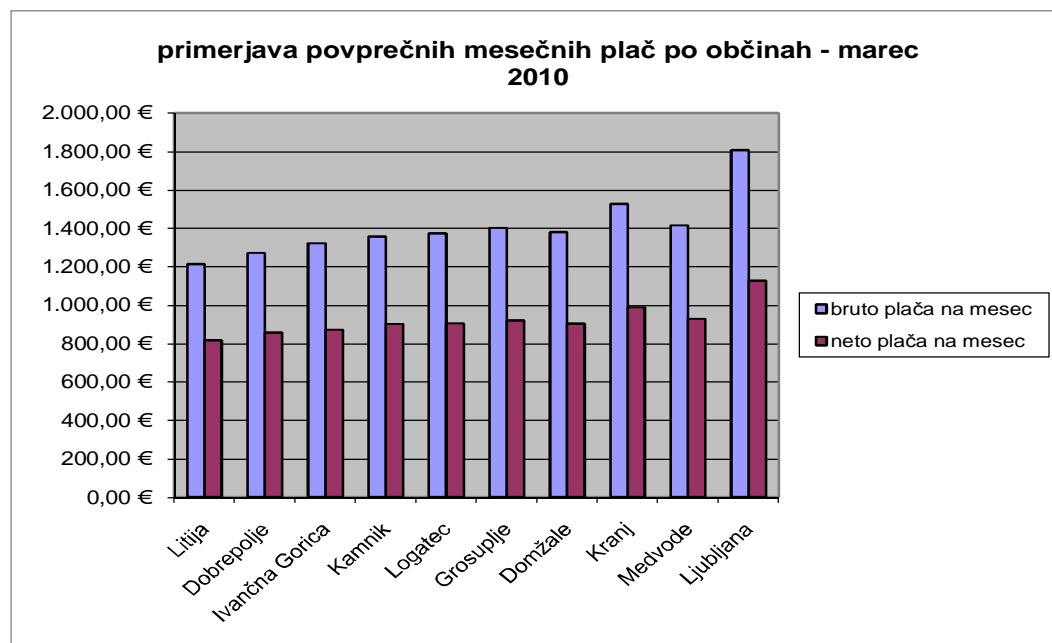
Intenzivnejša selitvena gibanja je zaznati v letu 2003, maksimum pa selitveni prirast doseže v letu 2006, v naslednjih dveh letih selitveno gibanje ostane na nekoliko nižji ravni.

C.) Trg dela v občini

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

V občini je bilo, glede na *delovno mesto* v občini Grosuplje, v marcu letos 6.017 aktivnega prebivalstva. Od tega jih je bilo 87% zaposlenih v različnih gospodarskih in negospodarskih dejavnostih, 9% samozaposlenih in 4% samozaposlenih kmetov. Glede na *stalno prebivališče* pa je bilo v občini 8.608 aktivnega prebivalstva in 728 registriranih brezposlenih oseb. Stopnja registrirane brezposlenosti je znašala 7,8.

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

V marcu letos znaša povprečna bruto plača v občini (upoštevane vse dejavnosti) 1.401,22 EUR, povprečna neto plača pa 919,94 EUR. V MOL znaša povprečna bruto plača 1.807,29, neto 1.126,13 EUR, v sosednjih občinah Ivančna Gorica in Dobropolje so povprečne plače v enakem obdobju nekoliko nižje.

3. NALOGE OBČINE NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA IN PRAVNE PODLAGE ZA NJIHOVO IZVAJANJE

Na področju socialnega varstva občina skrbi za razvoj socialno varstvene storitve pomoč družini na domu, sooblikuje in sofinancira različne oblike zavodske oskrbe in nadomestne oblike zavodske oskrbe, ter razvija dopolnilne socialno varstvene programe. Na ravni občine se torej organizira pomoč družini na domu in mobilna pomoč za starejše in invalidne osebe, kronično bolne otroke in otroke z motnjami v telesnem in duševnem razvoju ter pomoč, ki jo nudijo družinski pomočniki. Institucionalno varstvo se organizira na območju upravne enote. Občina oblikuje tudi svojo stanovanjsko politiko, ki temelji na usmeritvah Nacionalnega stanovanjskega programa in določilih Stanovanjskega zakona.

Pravne podlage so sledeče:

Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB2, 76/08 in 79/09) v 21. členu določa, da občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom. Te naloge so tudi s področja socialnega varstva.

V skladu z **Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006-2010** (Uradni list RS, št. 39/06) občina v okviru svojih aktov opredeli dopolnilne programe na področju socialnega varstva.

Sistem socialnega varstva predstavljajo:

- preventivni programi, ki preprečujejo nastajanje socialnih težav,
- programi, storitve in prejemki, ki so namenjeni ljudem v socialnih težavah,
- javna pooblastila, naloge in ukrepi, ki jih izvajalcem socialnega varstva nalagajo zakoni in drugi predpisi.

Zakon o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – UPB 2) v 11. členu opredeljuje storitve, namenjene odpravljanju socialnih stisk in težav:

- prva socialna pomoč,
- osebna pomoč,
- pomoč družini (obsega pomoč za dom, pomoč na domu in socialni servis),
- institucionalno varstvo (obsega vse oblike zavodske oskrbe, oskrbo v drugi družini, ipd. in izbiro družinskega pomočnika),
- vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji,
- pomoč delavcem v podjetjih, zavodih ter pri drugih delodajalcih.

Normative in standarde po katerih se izvajajo socialno varstvene storitve predpiše minister v okviru podzakonskih aktov.

Pomembnejši podzakonski akti za obravnavano področje so:

- Pravilnik o standardih in normativih socialno varstvenih storitev (Uradni list RS, št. 52/95, 2/98, 61/98, 19/99, (28/99-popr.), 127/03, 125/04, 120/05 odl.US, 90/08),
- Uredba o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev (Uradni list RS, št. 110/04 in 124/04),
- Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev (Uradni list RS, št. 87/06, 127/06, 51/08 in 5/09).

Način opravljanja dejavnosti socialnega varstva je v zakonu opredeljen v četrtem poglavju, povzete pa so določbe členov od 41a. do 44. člena.

Dejavnosti socialnega varstva, ki je nepridobitna dejavnost, v okviru mreže javne službe opravljajo pravne in fizične osebe, ki izpolnjujejo zakonske pogoje (javni zavodi in koncesionarji). Storitve socialnega varstva izven javne mreže pa opravljajo pravne in fizične osebe, ki pridobijo dovoljenje za delo, ki ga daje in odvzema ministrstvo pristojno za socialno varstvo.

Javna služba na področju socialnega varstva obsega naslednje storitve:

- socialno preventivo,
- prvo socialno pomoč,
- osebno pomoč,
- pomoč družini za dom in na domu,
- institucionalno varstvo,
- vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji.

Občina zagotavlja mrežo javne službe za pomoč družini na domu in za to storitev tudi podeljuje koncesije.

V 99. členu zakona so opredeljene socialno varstvene dejavnosti, ki se financirajo iz proračuna občine in sicer:

- pravice družinskega pomočnika,
- pomoč družini na domu, najmanj v višini 50% subvencije k ceni storitve in v višini, za katero je upravičenec oz. drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila,
- pomoč pri uporabi stanovanja (najemnina),
- stroški storitev v zavodih za odrasle, kadar je upravičenec oz. drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila,
- razvojni in dopolnilni programi pomembni za občino in sodelovanje z nevladnimi organizacijami.

Ena izmed primarnih nalog občine je tudi reševanje stanovanjske problematike občanov v okviru celovite stanovanjske politike občine.

Nacionalni stanovanjski program (Uradni list RS, št. 43/00) opredeljuje elemente celovitega razvoja na stanovanjskem področju. Nacionalni stanovanjski program mora biti v skladu s socialnim, prostorskim in razvojnim programom države. Izvaja se na osnovi opredelitev javnega interesa na področju poselitve slovenskega prostora z vidika smotrnosti izrabe prostora, kvalitete bivalnega okolja ter identitete širšega prostora. Je osnova za občinsko stanovanjsko politiko.

Stanovanjski zakon (Uradni list RS, št. 69/03 in 57/08) v 154. členu opredeljuje pristojnosti občine na področju urejanja stanovanjske problematike in sicer:

- občina sprejema in uresničuje občinski stanovanjski program,
- zagotavlja sredstva za graditev, pridobitev in oddajanje neprofitnih stanovanj ter stanovanjskih stavb, namenjenih začasnemu reševanju stanovanjskih potreb socialno ogroženih oseb,
- spodbuja različne oblike zagotavljanja lastnih in najemnih stanovanj,
- zagotavlja sredstva za subvencioniranje najemnine in za izredno pomoč pri uporabi stanovanja,
- zagotavlja pogoje za razvijanje različnih oblik gradnje in prenove z ustrezno zemljiško in normativno politiko,
- sprejema usmeritve za projektiranje, gradnjo in prenovo stanovanj, ki izhajajo iz njenih lokalnih posebnosti, vključno z zunanjim videzom stanovanjskih stavb,
- določa dovoljene dejavnosti, ki se lahko opravljajo v delu stanovanja,
- vodi register stanovanj.

Občina zagotavlja pridobivanje najemnih in lastnih stanovanj zlasti:

- s soinvestitorstvom s Stanovanjskim skladom Republike Slovenije, javnim skladom,
- z rentnim odkupom stanovanj in njihovim oddajanjem v najem,
- s prodajo stanovanj na časovni zakup (finančni lizing),
- s sovlaganjem javnih in zasebnih investitorjev in podobno,
- s sredstvi državnega proračuna,
- s sredstvi, namenjenimi za regionalni razvoj ter razvoj podeželja,
- s sredstvi Evropske unije in podobno.

V 156. členu je določeno, da občinski stanovanjski program sprejme občinski svet. Na podlagi načel nacionalnega stanovanjskega programa se z njim konkretizira stanovanjska politika občine, ki zajema predvsem:

- obseg, lokacijo in dinamiko graditve lastnih in najemnih stanovanj,
- ukrepe občine, ki spodbujajo gradnjo in prenovo stanovanj ter ustrežnejšo zasedenost obstoječih stanovanj v občini,
- posebne stanovanjske programe v občini, ki upoštevajo arhitektonske in druge posebnosti pri zagotavljanju stanovanj za invalide,
- način izvajanja izredne pomoči pri uporabi stanovanja,
- način zagotavljanja ustreznih oblik pomoči za nastajanje in delovanje neprofitnih stanovanjskih organizacij.

Področje socialnega varstva je urejeno tudi z internimi akti občine.

Občina Grosuplje izvaja javno službo socialno varstvene storitve pomoč družini na domu v skladu z **Odlokom o organiziranju in izvajanju socialno varstvene storitve pomoč družini na domu v Občini Grosuplje** (Uradni list RS, št. 61/06).

Dopolnilne socialne programe urejata:

- **Pravilnik o vrednotenju programov društev in organizacij na področju socialno humanitarnih in ostalih neprofitnih dejavnosti** (Uradni list RS, št. 38/05, 14/06 in 112/07) in
- **Pravilnik o denarnih pomočeh iz proračunskih sredstev Občine Grosuplje** (Uradni list RS, št. 82/01 in 96/03).

Na področju stanovanjske politike ureja kreditiranje:

Pravilnik o dodeljevanju stanovanjskih posojil Občine Grosuplje (Uradni list RS, št. 46/98).

Pri oblikovanju posameznih poglavij strategije razvoja socialnega varstva je upoštevano tudi dejstvo, da je v obravnavanem časovnem obdobju realno pričakovati temeljito spremembo področne zakonodaje. Predlog sprememb, ki je bil javnosti predstavljen, predvideva za to področje tri osnovne zakone in sicer:

- Zakon o socialno varstveni dejavnosti,
- Zakon o dolgotrajni oskrbi,
- Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (postopkovni).

Stanovanjska politika občine je zaradi specifik (tudi zakonodajne) obravnavana v posebnem poglavju Investicije na področju socialnega varstva.

4. ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA NA PODROČJU ZAGOTAVLJANJA SOCIALNEGA VARSTVA

Osnova za oblikovanje razvojne strategije socialnega varstva je celovit pregled obstoječega stanja po posameznih področjih zagotavljanja socialnega varstva in po posameznih nosilcih izvajanja socialno varstvenih storitev. Pregled zajema javno službo v pristojnosti države, v pristojnosti lokalne skupnosti, pa tudi področje zagotavljanja socialno varstvenih storitev izven okvira javne službe.

V nadaljevanju je prioriteto obravnavano področje, ki je v skladu z obstoječo zakonodajo v pristojnosti lokalne skupnosti, v analizi stanja pa so obravnavane tudi institucije, katerih ustanovitelj ali poglavitni financer je država in so v prvi vrsti zadolžene za področje socialnega varstva (Center za socialno delo Grosuplje, Dom starejših občanov Grosuplje, Urad za delo Grosuplje), posredno pa na to področje posegajo tudi Policijska postaja Grosuplje, Zdravstveni dom Grosuplje, vrtci, šole...

4.1 Pomoč družini na domu

4.1.1 Vsebinska opredelitev in opis sedanjega stanja

Pomoč na domu (obsega socialno oskrbo na domu in mobilno pomoč) je socialnovarstvena storitev, ki je namenjena upravičencem, ki imajo zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje v domačem okolju in se zaradi starosti ali invalidnosti ne morejo oskrbovati sami. Storitve se prilagodi potrebam in zahtevam posameznika, obsega pa lahko gospodinjsko pomoč, pomoč pri vzdrževanju osebne higijene in pomoč pri ohranjanju socialnih stikov. Pomoč družini na domu izvajajo javni zavodi in zasebni zavodi s koncesijo, v občinski pristojnosti pa je vzpostavitev izvajanja storitve in sofinanciranje za občane.

Socialno varstvena storitev pomoč družini na domu se je v občini Grosuplje začela organizirati leta 1998, izvajalec pa je bil Center za socialno delo Grosuplje, ki je storitev izvajal še za občino Dobropolje. Zaposlene so bile 4 socialne oskrbovalke, obseg storitve se je vse bolj širil. Julija 2002 je pomoč družini na domu začel izvajati Dom starejših občanov Grosuplje, storitev pa je v letih od 1998 do 2003 v celoti financirala občina. V letu 2004 je bilo uvedeno 30% doplačilo uporabnikov storitve, vendar je obseg storitve še vedno neobvladljivo naraščal, izrazito se je kazala potreba po dostavi kosil, kar se kaže kot problem pri oblikovanju cene, zaradi zakonsko drugače zasnovane vsebine storitve. Leta 2005 so bili uvedeni prvi koraki k diferenciaciji uporabnikov glede na opredelitev vsebine socialno varstvenih storitev socialne oskrbe na domu in socialnega servisa, znižala se je občinska subvencija za dostavo kosil iz 70% na 50% ekonomske cene. Leta 2006 se nadaljuje koordinacija storitve pomoč družini na domu na podobnih osnovah kot v letu 2005, predvidena je bila dodatna subvencija občine za pokrivanje stroškov storitve. V letih 2007 in 2008 je diferenciacija storitev v okviru pomoči družini na domu čedalje bolj izrazita, dostava obroka se sofinancira v višini 55% ekonomske cene, sklop storitev pa v višini 65%.

V letu 2009 so storitev izvajale štiri socialne oskrbovalke, pomoč pa nudile 74 uporabnikom. V okviru sklopa storitev je bilo pomoči deležnih 40 uporabnikov, samo kosilo pa se je dostavljalo 34 uporabnikom. Uveden je bil deljen delovni čas socialnih oskrbovalk, ki najbolj pomoči potrebnim nudijo oskrbo tudi v popoldanskem času oz. ob večerih. V septembru 2009 so potrebe upravičencev presegle zmogljivosti obstoječega sistema storitve. Konec leta je bil sistem spet v ravnotežju, čakalne vrste ni bilo. V letu 2010 je stanje obvladljivo.

Nujno bi bilo v večjem deležu v storitev vključiti tudi ljudi s posebnimi potrebami, ki pa potrebujejo večji obseg te storitve, kar trenutno ni izvedljivo zaradi pomanjkanja kadrov. Ti upravičenci so plačila storitve oproščeni. Zagotavljanje pomoči na domu tej populaciji bi, dolgoročno gledano, za občino pomenilo prihranek, saj je zavodska oskrba draga in za mnoge od njih neprimerna. Prav tako ni na voljo dovolj kapacitet v stanovanjskih enotah. Slej ko prej bo potrebno poskrbeti za generacijo današnjih dvajset - trideset letnikov, ki so si v vzgojni varstvenih centrih pridobili socializacijske spretnosti in danes živijo doma, ob pomoči vse starejših staršev. S širitvijo pomoči družini na domu bi lahko ustrezno poskrbeli tudi za ljudi s problemi v duševnem zdravju.

Po podatkih Inštituta RS za socialno varstvo so cilji, ki jih za pomoč družini na domu zastavlja nacionalni program socialnega varstva, v celotni državi realizirani le polovično. Ekonomska cena storitve v naši občini je primerljiva s slovenskim povprečjem, cena za uporabnika pa je nekoliko višja od povprečja. Občina subvencionira tudi dostavo toplega obroka.

Pri izvajanju storitve se kaže potreba po:

- večjem številu zaposlenih, kar bi omogočilo razvoj storitve, kljub dostavi toplega obroka,
- oblikovanju posebnega programa zgolj dostave hrane in vzpostavitvi meril za subvencijo stroškov dostave in toplega obroka za najrevnejše,
- zagotavljanju storitve tudi ob večerih in vikendih,
- večanju deleža uporabnikov sklopa storitev,
- vključitvi ljudi s posebnimi potrebami v storitev (so oproščeni plačila),
- vključitvi ljudi s težavami v duševnem zdravju v storitev,
- zagotavljanju storitev socialnega servisa.

Dolgoročni cilj, za doseg katerega lahko vsebinske temelje postavimo že v okviru tega prvega strateškega dokumenta razvoja socialnega varstva, je ustanovitev »Centra za pomoč družini na domu«. Pravno formalna oblika centra, ki bi bil lahko nosilec javne službe in razvoja servisnih dejavnosti, bo pogojena z razmerami in potrebami na področju zagotavljanja socialnega varstva v občini v prihodnjih letih.

Cilj:

Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006-2010 predvideva za storitev pomoč družini na domu normiran obseg zagotovitve kakovostnega življenja doma 3% oseb, starih 65 in več let ter za najmanj 0,05% drugih odraslih oseb, ki potrebujejo pomoč na domu. Za občino Grosuplje to pomeni, da naj bi do leta 2010 zagotovili pomoč družini na domu vsaj 75 ljudem. Cilje opredeljene v nacionalnem programu socialnega varstva bo občina zasledovala tudi v naslednjem strateškem obdobju.

Ukrepi:

- dodatna zaposlitev enega ali več socialnih oskrbovalcev,
- časovna razširitev izvajanja storitve,
- prednostno vključevanje uporabnikov, ki potrebujejo sklop storitev (ne le dostavo obroka z minimalnim socialnim stikom),
- izdelava analize po potrebah storitve pomoč družini na domu in socialnega servisa v občini

Kazalci:

- število uporabnikov vključenih v storitev,
- število realiziranih učinkovitih ur,
- povprečen učinkoviti čas na uporabnika,
- število uporabnikov na zaposlenega,
- obseg potreb po storitvah socialnega servisa

4.2 Institucionalno varstvo

4.2.1 Vsebinska opredelitev in opis sedanjega stanja

Institucionalno varstvo obsega vse oblike pomoči v zavodu, v drugi družini ali drugi organizirani obliki, s katerim se upravičencem nadomeščajo ali dopolnjujejo funkcije doma in lastne družine, zlasti pa bivanje, organizirana prehrana in varstvo ter zdravstveno varstvo. Upravičenec do institucionalnega varstva pa lahko namesto te pravice izbere družinskega pomočnika.

Zakonodaja določa, da občina iz proračuna sofinancira stroške storitev v zavodih za odrasle oz. stroške družinskih pomočnikov (kadar je doplačilo potrebno).

Razvoj mreže javne službe institucionalnega varstva se koordinira na nivoju države. Nacionalni program normira obseg izvajanja različnih oblik institucionalnega varstva in sicer:

1. Institucionalno varstvo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje - ohranjanje sedanjega števila rejniških družin.
2. Institucionalno varstvo otrok in mladostnikov z zmerno, težjo ali težko razvojno motnjo v zavodu, dnevnem varstvu, drugi družini – zagotovitev zmogljivosti za 20% vseh otrok in mladostnikov.
3. Institucionalno varstvo starejših oseb:
 - varstvo v dnevnih centrih - vključitev najmanj 0,3% vseh starejših oseb, ki potrebujejo organizirano varstvo,
 - varstvo in oskrba v domovih za starejše osebe – vključitev najmanj 5% prebivalcev starih 65 let in več,
 - oskrba v drugi družini – vključitev najmanj 0,3% prebivalcev starih 65 let in več,
 - oskrba v oskrbovanih stanovanjih – vključitev najmanj 0,5% prebivalcev, starih 65 let in več.
4. Institucionalno varstvo posebnih skupin odraslega prebivalstva:
 - varstvo odraslih oseb z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju – najmanj 0,1% prebivalcev, starih od 20-64 let, ki imajo te težave,
 - varstvo odraslih oseb z motnjami v duševnem razvoju, ki niso vključeni v storitev vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji – 0,135 % prebivalcev starih od 20-64 let z motnjami v duševnem razvoju,
 - varstvo odraslih oseb, ki imajo gibalno in senzorno motnjo ter poškodbo glave – 0,025% prebivalcev, starih od 20-60 let, ki imajo te težave,
 - varstvo oseb z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, ki so vključene v storitev varstveno – delovnih centrov – 35% vseh, ki so vključeni v programe varstvenodelovnih centrov in potrebujejo nastanitev v zavodu.

Normiran obseg vključitve v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji je vključitev 36% odraslih oseb s statusom invalida po Zakonu o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih oseb v varstveno delovne centre.

Iz proračuna občine Grosuplje se v letu 2010 doplačujejo oskrbni stroški za institucionalno varstvo osemtridesetim občanom in stroški plačila petim družinskim pomočnikom. Osemnajst občanov je v domu za starejše, šestnajst jih je nastanjenih v posebnih socialnih zavodih in štirje v varstveno delovnih centrih.

Občina Grosuplje si prizadeva za razvoj mreže institucionalnega varstva na našem območju, ne glede na to, da je za širitev zadolžena država, zato podpira in tudi sofinancira širitev nastanitvenih kapacitet (stanovanjska bivalna enota Centra Dolfke Boštjančič na Obrtniški ulici v Grosupljem, stanovanjska bivalna enota Novi Paradoks, Mali vrh).

Domovi za starejše so javni socialni zavodi, ki nudijo institucionalno varstvo, osnovno in dodatno oskrbo, storitve zdravstvene nege, fizioterapije in delovne terapije ter druge prostočasne aktivnosti za stanovalce doma. V Občini Grosuplje deluje Dom starejših občanov Grosuplje. Ustanovitelj teh zavodov je država, ki mora zagotoviti tudi ustrezne pogoje za izvajanje dejavnosti. Občina pa pomaga pri plačilu oskrbnih stroškov za tiste občane, ki sami tega ne zmorejo.

Dnevni center je oblika varstva, v katero se vključujejo starejše osebe, ki zaradi posebnih potreb potrebujejo nadzor, varovanje in pomoč. Je oblika institucionalnega varstva namenjena posameznikom, ki še ne potrebujejo zahtevne zdravstvene in druge domske oskrbe. Ta dejavnost pomembno dopolnjuje in razbremenjuje družinsko življenje ter podaljšuje bivanje ljudi v lastnih domovih. Dnevni center zadovoljuje potrebe tistih starejših, ki želijo pomoč, nadzor ali organizirano bivanje za čas, ko so njihovi družinski člani odsotni. Osnovni kriterij za vključitev oseb v dnevno varstvo je, da se oskrbovanci dnevno vračajo domov. Dnevno varstvo se praviloma izvaja v instituciji – domu za starejše, ki lahko zagotovi vse potrebne storitve kot so prehrana, socialna in zdravstvena oskrba, varovanje, socialna integracija in zaposlitev ter razvedrilo. V Grosupljem deluje dnevni center v okviru Doma starejših občanov Grosuplje.

Cilj:

- zagotovitev zadostnih kapacitet institucionalnega varstva

Ukrepi:

- analiza potreb po posamezni vrsti institucionalnega varstva,
- analiza potreb glede na razmerje: pomoč družini na domu – dnevno varstvo – institucionalno varstvo,
- zagotavljanje pogojev za medgeneracijsko povezovanje,
- promocija dnevnega varstva

Kazalci:

- število uporabnikov vključenih v posamezno obliko storitve,
- obseg pridobljenih kapacitet za nastanitev,
- število upravičencev vključenih v stanovanjske bivalne enote za ljudi s posebnimi potrebami

4.3 Družinski pomočnik

4.3.1 Vsebinska opredelitev in opis sedanjega stanja

Upravičenec do institucionalnega varstva lahko namesto pravice do celodnevnega institucionalnega varstva izbere družinskega pomočnika. Družinski pomočnik je oseba, ki starostnikom, invalidni osebi ali osebi s težko motno v duševnem razvoju nudi pomoč, ki jo potrebuje. Pravico do izbire družinskega pomočnika ima starostnik, ki je v celoti odvisen od tuje nege in pomoči, invalidna oseba s težko motnjo v duševnem razvoju ali polnoletna težko gibalno ovirana oseba, ki potrebuje pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb.

Občina je plačnik oz doplačnik storitve družinskega pomočnika. Osnova za izplačilo je minimalna plača. Storitve družinskega pomočnika opravlja pet občanov, pravico do storitve pa uveljavljajo starostniki in ljudje s posebnimi potrebami. Nova zakonodaja predvideva okrepitev instituta družinskega pomočnika, povečanje plačila družinskim pomočnikom in zagotovitev dvajsetih prostih dni.

Cilj:

- zagotavljanje potrebnega števila družinskih pomočnikov

Ukrepi:

- zagotovitev proračunskih sredstev za plače družinskih pomočnikov

Kazalci:

- število uporabnikov storitve družinskega pomočnika

4.4 Alternativne in dodatne oblike storitev

4.4.1 Vsebinska opredelitev in opis sedanjega stanja

Klasično obliko bivanja v domovih je nujno dopolniti z razvijanjem dodatnih oblik, v smislu zagotavljanja pestrosti ponudbe in možnosti izbire: dnevno varstvo, varovanje na daljavo, bivanje v stanovanjskih skupinah in oskrbovanih stanovanjih, ipd. V občini Grosuplje se počasi pojavljajo tudi

zametki teh alternativnih izbir. V tej strategiji jih navajamo kot storitve, ki jih je v prihodnosti potrebno razviti.

4.4.2 Varovanje na daljavo

Celodnevno telefonsko varovanje na daljavo je 24-urni sistem varovanja preko posebnega telefonskega aparata. Oseba, ki se vključi v sistem varovanja, dobi telefon s prenosno slušalko, ki je programirana na nujni klic. Ob pritisku na katerokoli tipko se vzpostavi zveza z dežurnim centrom. Dežurni operater sprejme klic, prepozna klicateljeve podatke, ugotovi vzrok klica in po potrebi organizira pomoč.

Upravičenci do storitve varovanja na daljavo so tiste starejše in invalidne osebe ter kronično bolne osebe, ki jim preostale psihofizične sposobnosti omogočajo, da ohranjajo zadovoljivo duševno in telesno počutje ter lahko funkcionirajo v domačem, znanem bivalnem okolju tako, da jim vsaj določen čas ni potrebno varstvo v zavodu, v drugi družini ali drugi organizirani obliki.

4.4.3 Oskrbovana stanovanja

Oskrbovana stanovanja predstavljajo temelj za varno in zadovoljno starost, saj najemnikom nudijo številne ugodnosti, ki so prirejene željam in potrebam tistih, ki se tudi v tretjem življenjskem obdobju ne želijo odpovedati aktivnemu in samostojnemu slogu življenja.

Stanovalcem oskrbovanih stanovanj je omogočena pomoč pri bivanju (čiščenje, pranje), organizirana prehrana, pomoč pri vzdrževanju osebne higiene in izvajanje dnevnih opravil, pomoč pri ohranjanju osebnih stikov. Poleg tega pa mora biti zagotovljena celodnevna pomoč preko klicnih naprav za pomoč na daljavo.

4.4.4 Krizni center za otroke Plačica

V občini Grosuplje deluje Krizni center za otroke Hiša zavetja Plačica. KCO Plačica je zatočišče za otroke stare od 0 do 6 let, ki jih je potrebno čimprej umakniti iz okolja v katerem živijo, največkrat je to iz lastnega družinskega okolja. Otroci so v hiši zavetja do tri tedne, nato jim je potrebno najti trajnejšo rešitev življenjske situacije. V KCO Plačica 24 ur na dan, vse dni v letu, deluje tudi krizni center za mlade (otroke in mladostnike), ki tu dobijo strokovno pomoč, ko se počutijo ogrožene.

V okviru delovanja KCO Plačica se v prihodnje odpirajo številne možnosti implementiranja ciljev, ki jih zasleduje ta strategija razvoja socialnega varstva.

4.4.5 Programi nevladnih organizacij in skupine za samopomoč

V okviru civilne pobude so se v preteklosti oblikovali številni programi samopomoči, ki so zelo pomembni za kakovost bivanja starostnikov in ljudi s posebnimi potrebami. Oblikujejo se skupine starejših za samopomoč, individualno družabništvo, razvijanje medgeneracijskega sožitja.

Cilj:

- razvoj in zagotavljanje dostopa do alternativnih in dodatnih oblik storitev

Ukrepi:

- zagotovitev proračunskih sredstev za alternativne in dodatne oblike storitev

Kazalci:

- število uporabnikov alternativnih in dodatnih storitev,
- število programov, ki jih občina podpira

4.5 Občinski dopolnilni programi

4.5.1 Vsebinska opredelitev in opis sedanjega stanja

Občina Grosuplje razvija, podpira in sofinancira številne programe na področju socialnega varstva. Del socialno preventivnih in drugih dopolnilnih programov za občino pogodbeno izvaja Center za socialno delo Grosuplje.

Ti programi so:

- usposabljanje in izobraževanje rejnikov in rejnic,
- prostovoljno delo z otroki in mladostniki,
- Jutro nove misli - prostovoljno delo z romskimi otroki in mladostniki,
- Tikno Them – socializacijski program za najmlajše romske otroke,
- priprava na posvojitev,
- Naš malček - priprava na starševstvo,
- program denarnih pomoči iz občinskih sredstev.

Preventivni program usposabljanja rejnikov in rejnic je namenjen izobraževanju, medsebojnemu druženju in izmenjavi izkušenj. Organizirajo se srečanja rejniških družin, različna predavanja, delavnice. Program se koordinirano izvaja za občine Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje. V občini Grosuplje je pet rejniških družin, ki skrbijo za deset otrok. V rejništvu je sedem naših otrok, od tega dva v naši, pet pa v drugih občinah.

Prostovoljno delo z otroki in mladostniki poteka kot individualna srečanja prostovoljcev z udeleženci programa, ki potrebujejo učno in osebno pomoč. Organizira se tudi skupno preživljanje prostega časa. Srečanja potekajo enkrat tedensko po dve šolski uri. Organizirane so tudi različne delavnice, tabori. Več kot polovica dejavnosti tega programa se odvija v občini Grosuplje.

Preventivni program Prostovoljno delo z romskimi otroki in mladostniki » jutRO nove Misli« se odvija v romskih naseljih in v prostorih centra za socialno delo. Predvideva se izvajanje programa tudi v knjižnici, šolah, vrtcih. Program skuša doseči večjo integracijo romske mladine v večinsko skupnost. Program se v 75 % odvija v občini Grosuplje.

Tikno Them – Mali svet ustvarja pogoje za izenačevanje romskih otrok. Prioriteta je vključevanje predšolskih romskih otrok v vzgojno izobraževalne aktivnosti, doseči se želi osnovne oblike vzgoje in varstva z dodanimi izobraževalnimi in kulturnimi kvalitetami. Dejavnost se odvija v bivalniku med naseljema Smrekec I in Smrekec II, namenjena je romskim otrokom iz občine Grosuplje.

V zadnjem času se vse bolj kaže potreba po usposabljanju oz. pripravi mladih ljudi na spremembe, ki jih prinaša v življenje starševstvo. Preventivni programi za mlade družine bi morali v prihodnje postati ena izmed prioritet naše družbe.

Program dodeljevanja denarnih pomoči iz občinskih sredstev je namenjen reševanju socialnih stisk občanov. Posamezniku je lahko dodeljena enkrat letno, o upravičenosti se odloča v skladu s cenzusom, ki ga opredeljuje pravilnik o dodeljevanju pomoči. V povprečju je bilo v zadnji petih letih dodeljenih po 80 socialnih pomoči v povprečni višini 170 EUR. Najpogosteje izplačana socialna pomoč v letu 2009 je znašala 200 EUR.

Občina skrbi tudi za zdravje svojih občanov. Izvajalec preventivnih zdravstvenih programov je *Zdravstveni dom Grosuplje*. Izvajajo se v obliki predavanj in delavnic na temo zdrave prehrane in zdravega življenja nasploh, izvaja se šola hujšanja, materinska šola, ipd.

V skladu z zakonsko opredelitvijo občina krije stroške obveznega zdravstvenega zavarovanja brezposelnim osebam, ki nimajo drugačne možnosti zavarovanja oz. so do tega upravičeni. V letu 2010 se pričakuje do 450 zavarovancev.

4.5.2 Nevladne organizacije

Občina Grosuplje sofinancira tudi dejavnost *nevladnih organizacij*, ki delujejo na področju socialne, zdravstvene, humanitarne in drugih neprofitnih družbenih dejavnosti. Nosilce teh dejavnosti podpira s sistemom javnih razpisov in javnih pozivov za sofinanciranje njihovih programov. Vsako leto na razpise kandidira več kot 40 prijaviteljev, ki imajo sedež v naši občini oz. delujejo na našem območju in so občani Občine Grosuplje njihovi člani.

Občina zagotavlja Območni organizaciji Rdečega Križa Grosuplje prostore za njihovo delo, sofinancira območni humanitarni program in zagotavlja sredstva za obratovalne stroške. Za ostale programe, ki jih je RK Grosuplje v preteklih letih izvajal na področju interesnih dejavnosti mladih, si je sredstva pridobil na občinskih javnih razpisih.

V preteklih petih letih se je sistematično spremljala vsebina programov, ki jih je občina sofinancirala različnim prijaviteljem. Klasifikacija teh programov je naslednja :

- programi namenjeni kvalitetnemu preživljanju prostega časa različnih ciljnih skupin prebivalstva (mladi, starejši, invalidi, ljudje s posebnimi potrebami),
- programi, ki so organizirani kot oblika samopomoči posameznih ciljnih skupin prebivalstva (Starejši za starejše, preventivni zdravstveni programi, rehabilitacijski programi, reševanje socialnih stisk, pomoč pri navezovanju socialnih stikov, ipd.),
- vzgojno izobraževalni programi (izven šolskih institucij), ki so namenjeni tudi medgeneracijskemu povezovanju,
- programi, katerih cilj je ohranitev tradicij in vrednot preteklega časa (ohranitev spomina in vrednot obeh vojn in vzdrževanje spominskih obeležij).

Pri analizi programov nevladnih organizacij je opaziti, da le te na našem področju delujejo nepovezano, čeprav pogosto izvajajo podobne ali povsem enake programe. V primerih, ko društva delujejo za določeno skupino prebivalstva (upokojenci, invalidi, vojni veterani) nepovezanost programov ni moteča, problematizirati oz. povezovati jo je potrebno v primeru, ko društva programe izvajajo za vse občane, na celotnem območju občine (občinska Karitas in območna organizacija Rdečega križa, različni nosilci mladinskih programov, ipd.).

4.5.3 Lokalna koordinacijska skupina za področje socialnega varstva

V okviru Centra za socialno delo Grosuplje deluje *Lokalna koordinacijska skupina*, ki združuje predstavnike vladnih in nevladnih ustanov, združenj in drugih organizacij, ki delujejo na področju socialnega varstva in na sorodnih področjih. Vloga te skupine je povezovalna in namenjena zaznavanju problemov s področja socialnega varstva na območju občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje. Okrepitev njenega članstva bi lahko doprinesla k večji usklajenosti delovanja nevladnih organizacij.

4.5.4 Mladinski svet

Za usklajevanje na področju preventivnih, izobraževalnih programov in programov za kvalitetno preživljanje prostega časa namenjenih mladim, je potrebno ustanoviti novo koordinacijsko telo (mladinski svet, mladinski center).

Na tak način bi dosegli nadzorovano izvajanje programov, ki se zdaj razvijajo stihijsko. S tem bi dosegli tudi večjo učinkovitost vloženih proračunskih sredstev. Povečal bi se vpliv mladih pri reševanju vprašanj, ki zadevajo njih same: občinska politika štipendiranja, problem zaposlovanja mladih, boj proti drogam, boj proti nasilju v šolah in v družbi nasploh, kvalitetno preživljanje prostega časa, razvoj prostovoljstva, ipd. Pobuda za ustanovitev mladinskega sveta je bila že podana študentski organizaciji.

4.5.5 Lokalna akcijska skupina – preventiva na področju zasvojenosti

Nosilec preventivnega dela na področju boja proti drogam v občini je bilo v preteklih letih Društvo za mlade » Utrip«, ki si je sredstva za delo prav tako pridobivalo na javnih razpisih občine. V letu 2008 se je LAS –Lokalna akcijska skupina za boj proti drogam, organizirala kot posvetovalna skupina v okviru občinske uprave. Program se izvaja v obliki organiziranih predavanj in delavnic. Občina je v preteklih letih tudi sofinancirala bivanje in zdravljenje naših občanov v komunah.

Lokalna akcijska skupina za boj proti zasvojenosti potrebuje novega zagona in kontinuiran ciljno naravnani program. V ta namen so bila izvedena posvetovanja s šolami, prejšnjimi in zdajšnjimi nosilci programa, z lokalno študentsko organizacijo. Program preventive na področju zasvojenosti bi vsebinsko zaobsegel: droge, alkohol, hazarderstvo, motnje prehrane, ipd.

Sedanja LAS, ki deluje kot posvetovalno telo župana, se bo v prihodnje bolj neposredno povezala z uporabniki programa oz. s predstavniki ciljnih skupin, katerim je program namenjen. Prizadevanja LAS – a je potrebno povezati z že obstoječimi programi v šolah, zdravstvenem domu, posameznih društvih in s Centrom za socialno delo Grosuplje. Potrebno je oblikovati program, ki bi poleg preventive, omogočal socialno rehabilitacijo povratnikov iz zdravljenja.

Kot izhodišče je potrebno narediti oceno stanja na področju uživanja drog v Občini Grosuplje in ga kontinuirano spremljati ter povezati vse službe in programe, ki se ukvarjajo s preprečevanjem zlorabe drog. LAS mora prevzeti tudi vlogo o seznanjanju javnosti o pojavih zlorabe drog v lokalni skupnosti in sicer preko lokalnih medijev in z organiziranjem okroglih miz in strokovnih predavanj na to temo.

V prihodnjih letih bo občina razpisala sredstva za izbiro izvajalca preventivnega programa na področju odvisnosti v posameznih življenjskih obdobjih in družbenih okoljih (vzgojno in izobraževalno okolje, zdravstvena vzgoja).

Cilji:

- razvoj, koordinacija in kontinuirano izvajanje preventivnih programov na področju socialne, zdravstvene, humanitarne in druge neprofitne dejavnosti,
- promocija vrednot strpnosti in prostovoljstva,
- promocija vrednot ustvarjalnosti in kvalitete življenja

Ukrepi:

- ustrezno oblikovanje sistema javnih razpisov in pozivov – podpora programom, ki zasledujejo zgoraj opredeljene cilje,
- povečanje vloge Lokalne koordinacije skupine za področje socialnega varstva,
- ustanovitev Mladinskega sveta,
- identifikacija potreb na področju zasvojenosti v občini in postavitve lokalnega koordinatorja,
- zaposlitev različnih profilov delavcev (preko javnih del) za kontinuirano izvajanje programov

Kazalci:

- število izvedenih programov,
- število nosilcev programov,
- število udeležencev programov,
- število skupnih programov različnih izvajalcev.

4.6 Izvajalci programov socialnega varstva

4.6.1 Center za socialno delo Grosuplje

CSD Grosuplje je bil ustanovljen julija 1983, konstituiran in vpisan v sodni register pa februarja 1985. S sprejemom Zakona o socialnem varstvu (Ur.l .RS, št. 54/92) je ustanoviteljstvo CSD Grosuplje prevzela Vlada RS z odlokom o preimenovanju CSD Grosuplje v javni socialno-varstveni zavod št. 551-01/92 z dne 17.12.1992. Kot javni socialno varstveni zavod izvaja dejavnost socialnega varstva na območju UE Grosuplje in pokriva s svojo dejavnostjo tri občine in sicer Občino Grosuplje, Občino Ivančna Gorica in Občino Dobropolje.

Naloge in dejavnost CSD Grosuplje v letu 2009 izvaja 16 delavcev, zaposlenih za nedoločen čas in en delavec, ki je bil preko javnih del vključen v projekt »Socializacija in integracija Romov v lokalno skupnost«. Izobrazba zaposlenih: 1 delavka s srednjo izobrazbo /V/, 5 delavk z višjo izobrazbo /VI/, 10 delavcev z visoko izobrazbo /VII/. V okviru CSD Grosuplje deluje tudi Krizni center za otroke, Hiša zavetja Palčica, ki pokriva potrebe po kratkotrajni interventni namestitvi za celotno Slovenijo. V KCO je zaposleno sedem delavcev.

Dejavnost CSD Grosuplje se financira z letno pogodbo Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve iz proračuna RS. Dodatni preventivni programi, ki jih center izvaja na lokalnem nivoju, pa se financirajo s strani posameznih občin. Kot javni socialno varstveni zavod CSD Grosuplje izvaja naloge na državnem nivoju, kot nosilec socialno varstvene dejavnosti v lokalni skupnosti pa izvaja tudi naloge na občinskem nivoju.

Naloge, ki jih izvaja CSD Grosuplje na državnem nivoju, so:

- javna pooblastila (Zakon o socialnem varstvu, Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, Zakon o zakonski zvezi in družinskih prejemkih, Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti, Zakon o kazenskem postopku, Kazenski zakon, Zakon o usposabljanju invalidnih oseb, Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih odraslih oseb, Uredba o merilih za odločanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev ,idr.),
- socialno varstvene storitve: prva socialna pomoč, osebna pomoč, pomoč družini za dom,
- socialna preventiva,
- koordinacija lokalnih vladnih in nevladnih organizacij z območja UE Grosuplje,
- Krizni center za otroke.

Naloge, ki jih izvaja CSD Grosuplje na občinskem nivoju, so:

- postopki ugotavljanja upravičenosti in dodeljevanja enkratnih denarnih pomoči iz občinskih sredstev (Grosuplje, Ivančna Gorica, Dobropolje),
- preventivni in prostovoljni programi za otroke in mladostnike,
- organizacija srečanj in usposabljanj rejnic in rejnikov iz vseh treh občin,
- sodelovanje v skupnostni akciji Osnovnošolsko izobraževanje za težje zaposljive osebe – romski mladostniki in mlajše odrasle osebe,
- organizacija in izvedba preventivnega programa na področju družine,
- program »Socializacija in integracija Romov v lokalno skupnost«,
- program »JutRO nove Misli« – delo z Romi – osnovnošolski otroci,
- program »TIKNO THEM - MALI SVET« delo s predšolskimi otroci v romskem naselju,
- programi za starše in mlade družine.

Usmeritev CSD Grosuplje je rast kvalitete storitev, vzpodbujanje uporabnikov k aktivnejšemu sodelovanju in zagotavljanju njihove lastne varnosti, zagotavljanje uporabnikom pomoč in podporo pri preprečevanju in razreševanju socialnih stisk.

Kratkoročno ima CSD Grosuplje prioriteto razvoja predvsem na naslednjih področjih:

- nadaljnji razvoj izvajanja storitve »Prva socialna pomoč« /kadrovsko in strokovno/,
- preventivni programi na področju družinske problematike,
- preventivni programi na področju romske problematike /otroci in odrasli/,
- dejavnosti usmerjene v reševanje stisk žrtev nasilja in zlorab,
- dejavnosti usmerjene v preprečevanje težav, ki jih imajo otroci in mladostniki s težavami v družinskem življenju in v procesu odraščanju,

- vzpodbujanje aktivnega sodelovanja v programih namenjenih starejšim uporabnikom (skupaj z nosilci posameznih socialnovarstvenih nalog).

4.6.2 Urad za delo Grosuplje

Urad za delo Grosuplje deluje v okviru OS Ljubljana in je organizacijsko povezan z uradoma za delo Kočevje in Ribnica. Od leta 2000 ima prostore na Kadunčevi ulici 4, v Grosupljem. Krajevno Urad za delo Grosuplje pokriva občine Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje.

Na Uradu za delo Grosuplje so stalno zaposlene 3 strokovne svetovalke in 1 referentka za prijavo. Od septembra 2009 je na uradu preko projekta »Z novimi svetovalci do kakovostnih storitev« za obdobje dveh let zaposlena tudi samostojna svetovalka-pripravnica. Strankam je 1x tedensko na razpolago poklicna svetovalka, občasno pa tudi rehabilitacijska svetovalka. Stranke urada so brezposelne osebe in delavci v odpovednem roku, delodajalci in šolajoča mladina.

Brezposelnim osebam zavod na uradih nudi:

- uveljavljanje pravic iz zavarovanja za primer brezposelnosti,
- posredovanje v zaposlitev,
- različne vrste informiranj in svetovanj (poklicno, zaposlitveno, rehabilitacijsko in zdravstveno),
- pridobivanje veščin za aktiven vstop na trg dela,
- informacije o možnostih vključitev v programe Aktivne politike zaposlovanja,
- informacije s področja zaposlovanja in dela v EU ter storitve omrežja EURES.

Delodajalcem zavod na uradu omogoča:

- prijavo prostih delovnih mest (spremembo in razveljavitev objave prostih delovnih mest),
- iskanje in napotitev dogovorjenega števila kandidatov iz evidenc brezposelnih oseb,
- informiranje o aktualnih razpisih za delodajalce in o možnostih koriščenja subvencij ter ukrepov aktivne politike,
- zaposlovanja za določene kategorije brezposelnih oseb.

Šolajoči mladini zavod na uradu nudi poklicno in študijsko informiranje in svetovanje.

Poslanstvo ZRSZ, ki mu sledi tudi na UD Grosuplje je prijazen in učinkovit ZRSZ, usmerjen k uporabnikom storitev. Cilj vseh aktivnosti ZRSZ je prispevati k povečanju zaposljivosti in zaposlenosti prebivalcev v Sloveniji.

4.6.3 Dom starejših občanov Grosuplje

Ustanovitelj Doma starejših občanov je država, ustanoviteljske pravice in obveznosti pa izvršuje vlada RS. Dom starejših občanov Grosuplje je bil ustanovljen 25. 02 1984 in je dobil sedanjo podobo z dograditvijo podstrešja v letu 1984. Posluje v objektu s skupno površino 4.000 m². V osnovi je bil zgrajen za 128 oskrbovancev. Po ureditvi podstrešja zagotavlja dom storitve institucionalnega varstva 177 osebam. Dom je ves čas polno zaseden.

Kapacitete doma so:

- 19 eno-posteljnih sob,
- 60 dvo - posteljnih sob,
- 4 tri - posteljne sob,
- 6 štiri in več posteljne sobe.

Temeljna dejavnost je domsko varstvo. Dom pa izvaja tudi zunanjo dejavnost – pomoč družini na domu. Ponujena je tudi možnost dnevnega varstva in sicer lahko novi prostori sprejmejo do 10 uporabnikov. V okviru doma deluje: socialna služba, zdravstveno negovalna služba, fizioterapija, delovno terapevtska služba, služba prehrane, služba pralnice. Povprečno število zaposlenih je 95 delavcev.

V letih 2008 in 2009 so potekale številne investicije. Realiziran je bil projekt prizidka k jedilnici in obnova vhodne avle. Projekt adaptacije podstrešja je vodilo in financiralo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, dom je prevzel stroške opreme. Občina pa je sofinancirala adaptacijo prostorov dnevnega varstva.

Osnovni cilj je zagotoviti starostnikom kakovostno preživljanje starosti. Dom starejših občanov se zato predvsem prizadeva za:

- zagotavljanje raznovrstnih in kakovostnih storitev,
- prijazen in spoštljiv odnos do stanovalcev,
- zagotovitev prijaznega in varnega okolja,
- spodbujanje stanovalcev k večji samostojnosti (samooskrba),
- podporo, informacije in sodelovanje s svojci stanovalcev,
- povečanje sodelovanja z ostalimi organizacijami in zainteresirano javnostjo.

(Vir: Poročilo o delu DSO Grosuplje za leto 2008 in 2009).

4.6.4 Zdravstveni dom Grosuplje

V skladu z veljavno zakonodajo je občina ustanovitelj javnih zdravstvenih zavodov in jim kot ustanovitelj zagotavlja materialne pogoje za delo. Občina določa in zagotavlja mrežo javne zdravstvene službe na primarni ravni (osnovna zdravstvena dejavnost in lekarniška dejavnost). Dodeljene koncesije v okviru mreže so osnova za financiranje zdravstvene dejavnosti.

Po izločitvi enote osnovnega zdravstvenega varstva Grosuplje iz Zdravstvenega doma Ljubljana in prenosu ustanoviteljskih pravic na Občine Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje, sta Občini Grosuplje in Dobrepolje leta 1997 ustanovili Javni zdravstveni zavod Zdravstveni dom Grosuplje. Občina Ivančna Gorica je kasneje ustanovila svoj zdravstveni zavod.

Zagotovljena zdravstvena oskrba je osnovna dobrina, ki je izjemno pomembna za kvaliteto življenja ljudi in kot tak je tudi zdravstveni dom soustvarjalec pozitivne socialne klime v občini.

4.6.5 Drugi

Zelo pomembno in včasih odločilno vlogo pa v izvajanju socialnega varstva nosijo tudi izobraževalne in vzgojne institucije (vrtci in šole).

Prav tako je na specifičen način s tem področjem povezana tudi policija. Predstavniki policije dejavno sodelujejo v Lokalni koordinacijski skupini, še zlasti na področju preprečevanja nasilja v družinskem in šolskem okolju in na področju zasvojenosti.

Izjemno pomembne na tem področju so tudi nevladne organizacije, ki so največkrat interesna združenja ljudi, ki probleme neposredno občutijo. So oblikovalci in izvajalci programov, ki so neposredno usmerjeni v reševanje določene socialne problematike.

5. OPREDELITEV PREDNOSTNIH RAZVOJNIH PODROČIJ SOCIALNEGA VARSTVA

5.1 Opredelitev pristopov

Občina bo v skladu z zakonsko opredeljenimi zahtevami in nalogami v prihodnjem petletnem strateškem obdobju sistematično usmerjala in nadzorovala razvoj socialnega varstva. **V okviru javne službe bo občina, skupaj z izvajalci, socialno varstvene storitve čimbolj približevala obsegu, ki ga normira nacionalni program socialnega varstva.** Še naprej bodo podprta prizadevanja za optimalnejši razvoj mreže javne službe socialno varstvenih storitev na območju naše občine, za katero je zakonsko zadolženo pristojno ministrstvo oz. država.

V skladu z novimi pristopi neinstitucionalizacije in individualizacije socialnega varstva, bo Občina sistematično postavljala temelje dolgotrajne oskrbe občanov, ki to oskrbo potrebujejo. Načelo kvalitete življenja tudi v življenjskih obdobjih, ko je človek odvisen od pomoči drugih in s tem povezan princip individualizacije oskrbe, bo eden izmed temeljnih pristopov pri izvajanju socialnega varstva.

Občina bo zagotavljala sredstva za sofinanciranje programov nevladnih organizacij, ki delujejo na področju socialne, zdravstvene, humanitarne in druge neprofitne dejavnosti, v primeru, da bodo ti ustrezali pogojem javnih razpisov in pozivov.

Prednostno pa bo Občina Grosuplje podprla naslednje dopolnilne programe:

- programi finančnih pomoči občine (socialne pomoči, krediti, štipendiranje...),
- programi za mladino,
- preventivni programi na področju zasvojenosti,
- programi za mlade družine,
- preventivni programi na področju nasilja v družini,
- programi za starejše in programi medgeneracijskega povezovanja,
- romski programi (izobraževanje, zaposlitev starejših),
- programi za invalide,
- programi aktivnega zaposlovanja,
- programi za krepitev in varovanje zdravja.

5.2 Pomoč družini na domu

V obravnavanem strateškem obdobju je potrebno jasno določiti vsebine oz. oblike pomoči, ki se bodo izvajale v okviru pomoči na domu. Uporabnikom teh storitev je potrebno nameniti posebno pozornost, v smislu razvijanja storitve, ustreznega sofinanciranja in zagotavljanja takšne organizacije izvajanja storitve, ki bo dovolj fleksibilna, da bo pokrila porajajoče se potrebe (obseg, čas, način). Potrebno je omogočiti izvajanje neposredne oskrbe tudi zvečer in ob nedeljah in praznikih.

Dostava toplega obroka je v skladu s Pravilnikom o standardih in normativih socialno varstvenih storitev oblika gospodinjske pomoči v okviru socialne oskrbe, torej za upravičence oblika pomoči na domu. Obenem je sama dostava toplega obroka definirana kot socialni servis in se marsikje tudi izvaja kot socialni servis. Opredeliti je potrebno, kje je mesto te storitve za naše občane. S tem se bodo postavili tudi temelji za razvoj socialnega servisa v našem lokalnem okolju. Te potrebe morajo biti pokrite prednostno, na podlagi jasne opredelitve zapisane v tej strategiji razvoja socialnega varstva.

Predlaga se, da se storitev dostave toplega obroka izloči iz storitve pomoč družini na domu in organizira v okviru socialnega servisa, vendar bi občina, v skladu s tem predlogom, pod določenimi pogoji in na podlagi sprejetih meril, dostavo tudi v prihodnje subvencionirala.

Občina dostavo toplega obroka v tem strateškem dokumentu definira kot storitev, katere izvajanje in dostopnost je v posebnem interesu občine.

Predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi predvideva obliko obveznega zavarovanja za oskrbo posameznika v starosti, obenem pa je predviden določen obseg sredstev, ki jih bo posameznik vedno moral zagotavljati sam. Predlog predvideva tudi precejšen obseg potreb, da se posameznik sploh lahko vključi v sistem dolgotrajne oskrbe v okviru javne službe.

Ostaja določena, socialno ranljiva skupina ljudi, ki bo ostala izven sistema, pomoč pa bo potrebovala. Tistim, ki ne bodo zmogli plačevati storitev, bo še vedno morala pomagati lokalna skupnost, ki mora v ta namen razvijati svoje programe, ki jih občani potrebujejo.

5.3 Zagotavljanje sistema dolgotrajne oskrbe

V Sloveniji je pričakovano trajanje življenja 75 let za moške in 82 let za ženske. Svetovna zdravstvena organizacija je zaradi podaljšanja življenjske dobe tudi spremenila empirične meje staranja. Tako o starih ljudeh, starejših od 65 let, ne govorimo več, da so stari, ampak starejši, definicijo star pa po novem uporabljamo pri ljudeh, starejših od 75 let, medtem ko so tisti, ki presegajo 90 let, zelo stari. Starost je lahko lepa in ustvarjalna doba, a se kljub temu marsikdo boji staranja. Strah je najpogosteje povezan z vprašanjem, ali bomo še zmogli samostojno skrbeti zase.

Današnje življenjske razmere ne dopuščajo, da bi se na stara leta zanašali samo na svojce in sosede. Tako je potrebno z različnimi oblikami pomoči ustvariti ustrezne razmere za življenje starejše populacije. Potrebno je zagotoviti tako institucionalne oblike pomoči starejšim (institucionalno varstvo, bivalne skupnosti, stanovanjske skupine, začasno varstvo, dnevno varstvo) kot ne-institucionalne oblike pomoči (pomoč na domu, varovanje na daljavo, skupine za samopomoč), kjer se zmanjšuje osamljenost starejših in ustvarja lepše medčloveške odnose med generacijami.

Namen je torej zagotoviti prepletanje razvoja institucionalne mreže z razvojem drugih organiziranih storitev v bivalnem okolju. Na eni strani se bo mreža institucionalnega varstva dograjevala in širila, na drugi strani pa se bo dajalo poudarek na programe, ki organizirajo storitve v bivalnem okolju. Z mrežo pomoči v bivalnem okolju je namreč možno zagotoviti, da starejšim ljudem ni potrebna popolna socialna oskrba v ustanovi.

O dolgotrajni oskrbi je potrebno razmišljati v okviru že več let pripravljajoče se zakonodaje, katere uveljavitev bi pomenila temeljite spremembe na področju zagotavljanja socialnega varstva. Proces neinstitucionalizacije je s seboj prinesel tudi vprašanje oz. izziv, kako posameznikom, ki se soočajo s potrebo po dolgotrajni oskrbi (stari, kronično bolni, ljudje s posebnimi potrebami, ljudje s težavami v duševnem zdravju), le-to, poleg v institucijah, zagotoviti tudi v skupnosti.

V ospredju je vprašanje kvalitete življenja in načelo oz. princip individualizacije oskrbe. Osnove novega pristopa je poskusno že uveljavljal projekt Neposredno oz. individualno financiranje socialno varstvenih storitev, ki je med drugim doprinesel k podlagam za uvajanje sistema dolgotrajne oskrbe.

Vsebine, oblike, obseg pomoči in izvajalci so opredeljeni individualno, v sodelovanju z uporabnikom, v dokumentu imenovanemu **Osebni paket storitev**. Uporabniku naj bi zagotovil pokrivanje celotnega spektra potreb, od osnovnih življenjskih potreb (bivanje, prehrana, komunikacija, prosti čas...) preko socialne oskrbe (vzdrževanje osebne higiene, gospodinjska pomoč, socialni stiki) do storitev za dvig kvalitete življenja in storitev zdravstvene oskrbe.

Osebni paket storitev je skupek, ki zaobjema celotno življenjsko situacijo posameznika, dejansko upošteva posameznikov zorni kot na to, kaj potrebuje za kvalitetno življenje, za ohranjanje lastnega življenja v izogib institucionalizaciji. (Flaker, Vito 2007: 9-10). V tem oziru je seveda to velika pozitivna vrednost osebnega paketa storitev, je alternativa institucionalnemu varstvu, ki ponuja enoten, standardiziran paket storitev skupini uporabnikov.

Kako bo dejansko opredeljeno izvajanje storitev v okviru dolgotrajne oskrbe, bo odvisno od nove zakonodaje. V predvidenem sistemu dolgotrajne oskrbe se uvaja zavarovanje za dolgotrajno oskrbo,

ki naj bi zagotovilo finančna sredstva za pokrivanje potreb po dolgotrajni oskrbi. V okviru koncepta dolgotrajne oskrbe se pojavljajo novi profili: načrtovalec (strokovni delavec, ki sodeluje z uporabnikom pri izdelavi načrta, koordinator, ki bdi nad izvajanjem načrtovanih storitev in porabo sredstev, ter izvajalci (servisi, asistenti, oskrbovalci, negovalci...), ki uresničujejo posamezne elemente oz. potrebe uporabnika. Uporabljajo se nove metode dela: individualno načrtovanje, analiza tveganja... Bistveni preobrat je v vlogi uporabnika, ki naj bi bila vse bolj aktivna, odgovorna, skratka gre za večanje vpliva na lastno življenje, kljub omejitvam.

Z opredelitvijo in zavezo različnih izvajalcev socialno varstvenih storitev za individualni pristop do uporabnika se bistvo vsebine dolgotrajne oskrbe zasleduje že danes, v tem dokumentu pa postavljamo temelje za njegovo še intenzivnejše zasledovanje v prihodnjih petih letih, katerega rezultat naj bi bili tudi prvi osebni načrti upravičencev.

Mreža izvajalcev, ki bo izvajala dolgotrajno oskrbo v našem okolju še ni razvita, tudi sam predlog zakonodajnih sprememb je v veliki meri še nedorečen. Vendar je v kontekstu zgoraj navedenega jasno, da bo v prihodnje potrebno spodbujati razvoj izven institucionalnih oblik socialno varstvenih storitev v okviru javne službe in postaviti pogoje za razvoj socialnega servisa na trgu.

5.4 Dopolnilni programi občine

5.4.1 Splošna opredelitev dopolnilnih programov

V obravnavanem strateškem obdobju bo zagotovljena sistematična podpora programom, ki so po vsebini pomembni za občane. Posebno pozornost v teh programih je potrebno nameniti dvema ciljnim skupinama:

- socialno ranljivim in stigmatiziranim skupinam prebivalstva,
- mladim (družinam, otrokom, mladostnikom).

Ti programi se lahko izvajajo na več načinov:

- izvaja jih lahko občina sama,
- za izvajanje pooblasti ustrezno institucijo,
- občina razpiše sredstva za določen program in izvajalca izbere na javnem razpisu.

5.4.2 Finančne pomoči občine

Občina Grosuplje bo v okviru finančnih pomoči tudi v bodoče skušala omiliti socialno stisko občanov. Odmera in dodelitev finančnih pomoči oz. subvencij temelji na natančno določenih merilih, pogojih in postopkih, ki so opredeljeni v posamičnih internih aktih Občine Grosuplje, ki bodo ustrezno dopolnjeni.

Nova zakonodaja predvideva skupno točko (center za socialno delo) za vse socialne transfere, ki jih lokalni skupnosti nalaga zakon, način izvajanja programov, ki so v posebnem interesu občine in jih opredeljuje ta strateški dokument, pa se bo prav tako prilagajal spreminjajoči zakonodaji.

Finančne pomoči so:

- socialne pomoči za premostitev trenutne socialne stiske,
- stanovanjski krediti,
- denarne pomoči staršem novorojenčkov,
- štipendiranje,
- subvencije najemnin stanovanj,
- subvencije dostave toplega obroka,
- subvencije šolskih kosil in malic,
- subvencije šolskih potrebščin,
- subvencije letovanj otrok iz socialno ogroženih družin,
- pomoč pri zdravljenju (zasvojenost, hude bolezni),
- sofinanciranje pogrebnih stroškov.

Cilj:

- odpravljanje socialnih stisk občanov

Ukrepi:

- zagotovitev proračunskih sredstev,
- vzpostavitev oz. dopolnitev obstoječih pravičnih meril in postopkov dodeljevanja finančnih pomoči

Kazalci:

- število prejemnikov posamezne finančne pomoči

5.4.3 Zmanjševanje brezposelnosti

Zaradi vpliva vse večje brezposelnosti na področje socialnega varstva, so v nadaljevanju opredeljeni programi Urada za delo Grosuplje, ki jih ta že izvaja oz. želi izvajati v našem lokalnem okolju. V tem dokumentu jim zagotavljamo sistematično podporo.

5.4.3.1 Analiza stanja

Statistični podatki Urada za delo Grosuplje zadnjih treh let kažejo, da bi bilo v prihodnjih letih potrebno za povečanje zaposlenosti prebivalstva in zmanjšanje brezposelnosti predvsem:

- dvigniti izobrazbeno raven brezposelnih oseb prijavljenih na UD Grosuplje,
- povečati konkurenčnost brezposelnih oseb s pridobitvijo dodatnih znanj in kompetenc,
- povečati zaposlovanje in samozaposlovanje brezposelnih oseb,
- povečati socialno vključenost brezposelnih oseb.

STATISTIČNI PREGLED ŠTEVILA BREZPOSELNIH NA URADU ZA DELO GROSUPLJE v letih 2007-2009

	DECEMBER 2007	DECEMBER 2008	DECEMBER 2009
ŠTEVILO BO	803	773	1259
STOPNJA REGISTRIRANE BREZPOSELNOSTI	4,8	4,4	7,0

Stopnja registrirane brezposelnosti se je v decembru 2008 dvignila iz 4,4 % na 7% v decembru 2009. Na UD Grosuplje je bilo tako v decembru 2009 prijavljenih 1.259 brezposelnih oseb, kar je skoraj 40% več kot decembra 2008. Število brezposelnih oseb narašča tudi v letu 2010, saj je bila stopnja registrirane brezposelnosti v mesecu januarju že 7,5% (velja za področje vseh treh občin).

5.4.3.2 Dvig izobrazbene ravni brezposelnih oseb

IZOBRAZBENA STRUKTURA BO V %	LETO 2007 DECEMBER	LETO 2008 DECEMBER	LETO 2009 DECEMBER
I. IN II.ST. IZOBRAZBE	39,6 %	41,7 %	38,9%
III. IN IV.ST.	27,0 %	25,5 %	27,4%
V.ST.	27,5 %	25,2 %	24,1%
VI. ST	1,5 %	1,3 %	2,2%
VII. IN VEČ	4,4 %	6,3 %	7,4%

Na UD Grosuplje se je odstotek brezposelnih oseb s končano I. in II. stopnjo izobrazbe v zadnjih treh letih nekoliko zmanjšal in je decembra 2009 znašal 38,9% brezposelnih oseb.

V decembru 2009 se je v primerjavi z letom 2008 in 2007 povečalo število prijavljenih brezposelnih oseb s IV. , VI. in VII. stopnjo izobrazbe, zmanjšal pa se je % oseb s končano V. stopnjo izobrazbe.

V prihodnje je pričakovati, da se bo število prostih delovnih mest namenjenih brezposelnim osebam s I. in II.st. izobrazbe zmanjševalo, zato je potrebno brezposelne osebe motivirati za pridobitev vsaj IV. stopnje strokovne izobrazbe oziroma pridobitev nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK).

S pomočjo ukrepa Aktivne politike zaposlovanja – izobraževanje brezposelnih oseb, se na UD Grosuplje vsako leto glede na smiselnost vključitve, brezposelne osebe vključuje v programe prekvalifikacij in dokvalifikacij, predvsem na področju deficitarnih poklicev. V letu 2008 je bilo na UD Grosuplje 14 oseb vključenih v programe za pridobitev formalne izobrazbe, v letu 2009 pa 30 oseb.

5.4.3.3 Pridobitev dodatnih znanj

Delodajalci pri razpisu prostih delovnih mest poleg strokovne izobrazbe in delovnih izkušenj največkrat zahtevajo tudi dodatna znanja kot so: osnovni računalniški programi in znanje vsaj enega tujega jezika, različne izpite (viličar, B, C in E kategorija, ipd). Z namenom dviga konkurenčne vrednosti in fleksibilnosti brezposelnih oseb, na UD Grosuplje brezposelne osebe vsako leto vključujemo v programe APZ –institucionalna usposabljanja in pridobitve NPK. V letu 2008 si je tako dodatna znanja na UD Grosuplje pridobilo 31 oseb, v letu 2009 pa 148 oseb.

5.4.3.4 Povečevanje zaposlovanja in samozaposlovanja

V občini Grosuplje se je v letih od 2007 do 2009 število objavljenih prostih delovnih mest skoraj razpolovilo, saj je bilo v letu 2007 objavljenih 3.226 prostih delovnih mest, leta 2009 pa le še 1.676.

Ena od možnosti za dvig zaposlenosti prebivalstva je zato tudi spodbujanje brezposelnih oseb za samozaposlitev.

Na UD Grosuplje je bilo leta 2008 preko ukrepov APZ v delavnice pomoči pri samozaposlitvi vključenih 28 oseb, subvencijo za samozaposlitev pa je prejelo 10 oseb. Število vključitev v oba omenjena ukrepa se je v letu 2009 zelo povečalo, saj je bilo v delavnice pomoči pri samozaposlitvi vključenih 112 oseb, subvencijo pa jih je prejelo 52. Velik interes za samozaposlitve med brezposelnimi osebam se kaže tudi v letu 2010. Do meseca aprila je željo po samozaposlitvi izrazilo že preko 90 oseb.

5.4.3.5 Povečanje socialne vključenosti brezposelnih oseb

ZNAČILNE SKUPINE REGISTRIRANIH BO	DECEMBER 2007	DECEMBER 2008	DECEMBER 2009
ŽENSKÉ	50,9 %	48,3 %	45 %
ISKALCI 1. ZAPOSLOTITVE	19,9 %	19,4 %	19,1 %
STARI DO 26 LET	13,8 %	12 %	15,3%
STARI 40-50 LET	21,4 %	21,6 %	21,9%
STARI NAD 50 LET	34,1 %	33,4 %	28,2%
DOLGOTRAJNE BO	56,4 %	58,2 %	40 %
PRESEŽKI IN STEČAJNIKI	23,9 %	22,8 %	28,5%
INVALIDNE OSEBE	14,7 %	15,7 %	11,7%

Statistični podatki kažejo, da se je v zadnjih dveh letih povečalo število brezposelnih moških in sicer iz 49,1% v decembru 2007 na 55% v decembru 2009. Pregled starostne strukture brezposelnih oseb pove, da je v letih od 2007 do 2009 naraslo predvsem število mladih brezposelnih oseb v starosti do

26 let, ki jih je bilo na UD Grosuplje decembra 2009 prijavljenih 15,3%, decembra 2008 pa le 12%. Število brezposelnih oseb v starosti nad 50 let se je v obdobju od 2007 do 2009 zmanjšalo iz 34,1% v decembru 2007 na 28,2% v decembru 2009 .

Čeprav se je v letu 2009 glede na predhodni dve leti zmanjšalo število dolgotrajno brezposelnih oseb in sicer iz 58,2% v decembru 2008 na 40% v decembru 2009, ter število invalidov iz 15,7% v decembru 2008, na 11,7% v decembru 2009, bi bilo obema omenjenima kategorijama brezposelnih oseb v prihodnje potrebno nameniti veliko pozornosti.

5.4.3.6 Javna dela

V času zmanjšanja števila prostih delovnih mest v lokalnem okolju, predstavljajo javna dela pomemben ukrep Aktivne politike zaposlovanja za nove možnosti zaposlovanja predvsem ranljivih skupin brezposelnih oseb (mladi brez delovnih izkušenj, starejše osebe nad 50 let, dolgotrajno brezposelne osebe, invalidi, Romi...).

PRIKAZ ŠTEVILA VKLJUČITEV V JAVNA DELA V LETIH OD 1999-2010

leto	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 (I.-III.)
Št. OSEB V JD	34	78	9	3	3	7	10	14	2	5	4	9

Iz tabele je razvidno, da se je število vključitev v javna dela v zadnjih letih v primerjavi z leti 1999 in 2000 bistveno zmanjšalo.

Cilji:

- zmanjševanje brezposelnosti v občini,
- povečati interes za samozaposlitev med brezposelnimi osebami,
- spodbuditi podjetništvo med mladimi brezposelnimi osebami obeh spolov,
- spodbujati razvoj socialnega podjetništva,
- zmanjševanje strukturnega neskladja na trgu dela (suficitarni in deficitarni poklici),
- dvig izobrazbene strukture in povečanje konkurenčnosti brezposelnih ljudi,
- socialna vključenost brezposelnih oseb,
- vključitev brezposelne romske populacije v program osnovnošolskega izobraževanja,
- povečati število vključitev v javna dela (na 30 vključitev),
- povečati število vključitev ranljivih skupin v JD (Romi, starejši nad 50 let, mladi do 26 let...)

Ukrepi:

- pridobitev seznama suficitarnih in deficitarnih poklicev v občini,
- motiviranje brezposelnih oseb za prekvalifikacijo oz. izobraževanje,
- vključitev brezposelnih Romov v delavnice socializacije in integracije z namenom motivacije za izobraževanje in zaposlovanje,
- informiranje in motiviranje brezposelnih oseb o ukrepih APZ –pomoč in subvencija za samozaposlitev,
- zagotoviti/ustanoviti institucijo v lokalnem okolju, ki bo samozaposlenim osebam nudila strokovno podporo v prvih letih poslovanja – podjetniški inkubator (prostor in podporne službe),
- zagotoviti/ustanoviti institucijo v lokalnem okolju, ki bo pomagala samozaposlenim osebam pri prijavih na razpise za črpanje finančnih sredstev- podjetniški center,
- informirati in motivirati brezposelne osebe za vključitev v javna dela,
- izvajalce spodbuditi k pripravi različnih programov (področje kmetijstva, področje izobraževanja, področje naravo-varstva in komunale, področje kulture, področje socialnega varstva in drugo) za izvajanje javnih del,
- odobriti sredstva za izvajanje javnih del v obsegu 30 vključitev

Kazalci:

- število brezposelnih oseb brez strokovne izobrazbe,
- število brezposelnih oseb vključenih v deficitarne izobraževalne programe,
- število brezposelnih Romov vključenih v programe za pridobitev osnovno šolske izobrazbe,
- število brezposelnih oseb vključenih v ukrep aktivne politike zaposlovanja – samozaposlitve (pomoč in subvencija za samozaposlitev),
- število brezposelnih mladih-do 26 let in žensk vključenih v delavnice za samozaposlitev,
- število oseb, ki so bili samo-zaposlene več kot 1 oz. 2 leti,
- število različnih programov javnih del,
- število vseh vključitev v javna dela,
- število vključitev posameznih ranljivih skupin brezposelnih oseb v javna dela (Romi, starejši nad 50, prejemniki denarnih nadomestil in socialnih pomoči ...)

5.4.4 Program za invalide

5.4.4.1 Analiza stanja

Občina invalidskim organizacijam pomaga s finančno podporo njihovim programom. Sofinancira se invalidske organizacije s sedežem v občini, kot tudi tiste, v katere so včlanjeni naši občani. V preteklih letih je občina vsebino tako imenovane »deklaracije invalidov« uresničevala skozi posamične programe, vse bolj pa se kaže in izraža potreba po sistematičnem pristopu.

5.4.4.2 Agenda 22

V obravnavanem strateškem obdobju se mora lokalna invalidska politika še bolj osredotočiti na uresničevanje ciljev Agende 22. To je metodologija, ki omogoča oblikovati tudi »občino po meri invalidov«. Standardna pravila za izenačevanje možnosti za invalide so nastala na osnovi izkušenj in že sprejetih smernic OZN.

Ta program je zahteven in dolgotrajen, pristop pa pomeni, da se občina zavestno odloči, da bo aktivno in angažirano kreirala lokalno politiko na področju življenja vseh, ne le delovnih invalidov, v skladu s Standardnimi pravili OZN za izenačevanje možnosti invalidov (22 pravil). Pristop k programu pomeni doseganje povsem konkretnih ciljev na področju zdravstva (financiranje in sooblikovanje zdravstvenih programov), sociale (financiranje in sooblikovanje socialnih programov in zaposlovalne politike), izobraževanja (naša dobra praksa je npr. prevoz srednješolcev s posebnimi potrebami, ipd.) kulture, infrastrukture (klančine, parkirna mesta, dvigala, zagotovitev prostorov...), javni prevozi, ipd. Možnosti in potreb je veliko. Lahko se izkristalizirajo tudi v povsem »infrastrukturni projekt« ureditve občine.

Pristop k programu pomeni povezovanje vseh invalidskih društev, ki so dejavni v naši občini pa tudi drugih dejavnikov (Urad za delo, CSD, šole, zdravstveni dom). Iz predstavnikov le teh in predstavnikov občine se oblikuje delovna skupina za izvedbo projekta. Izdela in realizira se akcijski načrt izvajanja invalidske politike.

Program je več fazni:

1. obdobje predpriprave

- pripravi se analiza o položaju invalidov v občini glede na že omenjena Standardna pravila OZN,
- ustanovi se posebna delovna skupina, ki poveže prek okroglih miz vse relevantne dejavnike na tem področju in razgrne probleme invalidov,
- na tej osnovi se naredi akcijski načrt v katerem se opredelijo cilji, naloge, rok za uresničitev, nosilci in finančna sredstva,
- delovna skupina se preoblikuje v svet, ki ga potrdi občinski svet, ki potrdi tudi akcijski načrt in zagotovi sredstva v proračunu,

2. uresničevanje akcijskega načrta in kontrola.

Izhodišče programa morajo biti problemi, ki so jih kot najbolj pereče izpostavili sami invalidi, ki živijo v občini:

- potreba po osebni pomoči (gospodinjska pomoč, spremljanje, druženje),
- dostop do javnih zgradb, stranišč,
- parkirna mesta,
- pomanjkanje klopi ob cestah, ipd.

Cilj:

- vzpostaviti invalidom prijazno občino

Ukrepi:

- ugotovitev potreb invalidov in izdelava akcijskega načrta,
- vzpostavitev akcijske skupine za izvedbo načrta,
- ustrezno oblikovanje sistema javnih razpisov in pozivov – podpora programom, ki zasledujejo zgoraj opredeljeni cilj,

Kazalci:

- število programov za invalide,
- število posegov v infrastrukturo (klančine, parkirna mesta...)

5.4.5 Podpora ljudem s posebnimi potrebami

Skrb za ljudi s posebnimi potrebami je opredeljena v okviru zakonsko določene javne službe (na nivoju lokalne skupnosti: doplačilo k oskrbnim stroškom, plačilo družinskim pomočnikom, plačilo prevoznih stroškov v šole, ipd.).

Z vsebino tega programa se občina zavezuje še dodatno poskrbeti za ljudi s posebnimi potrebami, ki živijo v naši občini. Tudi v bodoče bodo podprti programi in pobude društev ljudi s posebnimi potrebami.

Na podlagi dosedanjih izkušenj (analiza potreb bo na območju občine izvedena v letošnjem letu, društvo Sožitje in Center za socialno delo Grosuplje bosta v ta namen ustanovila posebno koordinacijsko skupino) si bo občina prioriteto prizadevala za:

- pridobitev novih kapacitet v bivalnih skupinah za duševno bolne,
- pridobitev novih kapacitet v bivalnih skupinah za ljudi s posebnimi potrebami,
- razvijanje sistema različnih pomoči na domu izven javne službe (podpora programom nevladnih organizacij).

Občina kot upravljavec pomoči družini na domu in kot doplačnik oskrbnih stroškov ljudi s posebnimi potrebami (in tudi ostarelih) v institucionalnem varstvu, ki sami ne zmorejo plačila, ima v okviru zakonskih opredelitev vzvode, s katerimi lahko svojim občanom določene življenjske situacije olajša, ne da bi bil oškodovan javni interes.

Občina bo tudi v bodoče (v skladu z zakonodajo in dokler bo to zakonodaja omogočala) izvajala prepoved odtujitve premoženja koristnikov socialnih storitev (institucionalnega varstva in pomoči družini na domu), vendar jim bo na podlagi standardiziranega dogovora omogočeno, da si ob morebitnih bolj ugodnih življenjskih situacijah to premoženje lahko povrnejo. Občina bo tudi omogočila solastnikom premoženja koristnikov socialno varstvenih pomoči, da se lahko s pristojnimi občinskimi službami dogovorijo glede načina zavarovanja svojih interesov, ob pogoju, da za občino pri tem ne nastanejo stroški (npr. cenitve premoženja, geodetske odmere zemljišč, ipd.).

Na podlagi identifikacije potreb ljudi s posebnimi potrebami, ki jo bo na podlagi izvedene analize podala predvidena koordinacijska skupina, bo občina oblikovala vsebino posameznih razpisanih programov za to ciljno skupino občanov in usmerjala svoja prizadevanja tudi v okviru javne službe.

Cilj:

- omogočiti socialno vključenost vseh ljudi s posebnimi potrebami na njim najbolj ustrezen način

Ukrepi:

- ugotovitev potreb ljudi s posebnimi potrebami in izdelava akcijskega načrta,
- ustrezno oblikovanje sistema javnih razpisov in pozivov – podpora programom, ki zasledujejo zgoraj opredeljeni cilj

Kazalci:

- število programov za ljudi s posebnimi potrebami,
- število vključenih v programe,
- število stanovanjskih bivalnih enot v občini,
- število ljudi s posebnimi potrebami vključenih v bivalne enote

5.4.6 Preventivni zdravstveni in drugi humanitarni programi

Občina želi s podporo preventivnim zdravstvenim programom promovirati vrednoto zdravja in ustrezne kvalitete življenja v vseh starostnih obdobjih. Izvajalci teh programov so Zdravstveni dom Grosuplje in nekatere nevladne organizacije.

V tem strateškem obdobju bo občina s sistemom javnih razpisov in javnih pozivov podpirala programe:

- za ohranjanje fizičnega in psihičnega zdravja,
- za preprečevanje kroničnih bolezni,
- za preprečevanje bolezni različnih odvisnosti.

Socialna nadgradnja teh programov, ki so prav tako v posebnem interesu občine pa so programi:

- samopomoči za pripravo na kakovostno starost (projekt Starejši za starejše),
- medgeneracijski programi za kakovostno starost na področju medčloveških odnosov,
- psihosocialne pomoči žrtvam nasilja,
- spremljanje umirajočih bolnikov in pomoč svojcem.

Cilj:

- ohranjanje zdravja in kvalitete življenja

Ukrepi:

- ustrezno oblikovanje sistema javnih razpisov in pozivov – podpora programom, ki zasledujejo zgoraj opredeljeni cilj

Kazalci:

- število programov,
- število vključenih v programe

5.4.7 Preprečevanje nasilja v družinah in šolah

Ravnanje javnih služb v primeru nasilja v družini je urejeno z Zakonom o preprečevanju nasilja v družini, nedvomno pa je potreben razvoj preventivnih programov na tem področju, saj se zakon uporablja v razmerah, ko je do nasilja v družini že prišlo.

Zaradi izjemnega prepletanja različnih družbenih dejavnikov, ki vplivajo na občutljivo socialno problematiko, so v nadaljevanju prioritarno obravnavani tudi programi, ki jih je kot najbolj potrebne, izpostavilo šolsko okolje v občini. Šola je občutljiv zaznavalec mladinske, družinske in še kakšne problematike in zato tudi zanesljiv in kontinuiran nosilec preventivne dejavnosti. Na tem področju je potrebno oblikovanje skupnega preventivnega programa (šola, Center za socialno delo), ki bi vključeval delo strokovnega tima (psiholog, socialni delavec, družinski terapevt). Tako se kontinuirano povežejo izkušnje in strokovna znanja iz različnih strokovnih okolij. V središču teh prizadevanj pa je vedno interes otroka, tako v šoli kot v družini.

Cilji:

- zmanjšanje družinskega nasilja,
- zmanjšanje nasilnih dejanj v šoli,
- upad kaznivih dejanj (vandalizem, ipd.) v kraju,

Ukrepi:

- oblikovanje strokovnega tima (psiholog, socialni delavec, družinski terapevt) v KCO Palčica za razvoj in izvajanje preventivnih aktivnosti in programov na vsebinah nasilja v družini,
- oblikovanje Družinske svetovalnice kot dodatni program KCO Palčica

Kazalci:

- število kršitev javnega reda in miru v javnih in zasebnih prostorih,
- število izrečenih vzgojnih ukrepov v šoli,
- izboljšanje učnega uspeha in boljše zaposlitvene možnosti učencev,

5.4.8 Medgeneracijsko sodelovanje

Starši preživijo večji del dneva na delovnem mestu. Mnoge družine so se v Grosuplje priselile in v bližini ni starih staršev, ki bi v popoldanskem času skrbeli za otroke. Otroci izgubljajo stik s starejšo generacijo. Starejši se počutijo osamljene. Zakaj ne bi združili otrok in starejših občanov, ki so pogosto prepuščeni sami sebi in osamljeni.

S programom medgeneracijskega sodelovanja bi oblikovali skupine do treh učencev (11 – 15 let), ki bi prevzeli skrb za enega starejšega občana. Pod vodstvom koordinatorskega, ki bi spremljal druženje, nudil podporo in prevzel skrb, da ne bi prišlo do zlorab. Sodelovanje lahko poteka tudi z Univerzo za tretje življenjsko obdobje, Društvom upokoјencev Grosuplje. Izvajalec projekta bo osnovna šola Louisa Adamiča Grosuplje.

Cilji:

- ustvariti sodelovalno ozračje med dvema generacijama,
- razvijanje čuta za solidarnost,
- ohranjanje osebne potrditve starejše generacije,
- ohranjanje tradicije kraja, kulture, zgodovine,
- ohranjanje zdravja starejše generacije,
- razvoj samostojnosti in odgovornosti mladih

Ukrepi:

- ugotovitev potreb starejših po druženju z mlajšimi,
- oblikovanje skupin za pomoč starejšim v povezavi s šolo (trojke učencev),
- izobraževanje za starejše o značilnostih mlajše generacije, njihovih potrebah, načinu življenja
- izobraževanje učencev o značilnostih starejših,
- obiski Doma starejših občanov Grosuplje,
- vzpostavitev šolskega projekta

Kazalci:

- število učencev in starejših občanov vključenih v projekt,
- število obiskov,
- nabor različnih skupnih aktivnosti,
- zmanjšanje nasilja med mladostniki

5.4.9 Izobraževanje odraslih pripadnikov romske skupnosti

Po podatkih analize, ki je bila predstavljena na Simpoziju o romski kulturi v občini Grosuplje leta 2007, je v Grosupljem bivalo 90 odraslih Romov in le eden je bil zaposlen. Grosupeljski Romi se vključujejo v šolo za odrasle, ki jo na OŠ LA Grosuplje v popoldanskem času izvaja CIK Trebnje. Organizatorji opažajo drastičen osip. Problematično je tudi neobiskovanje pouka približno 25% šoloobveznih Romov, kljub spodbudam s strani občine (brezplačni prevozi v šolo in iz nje, brezplačni učbeniki, brezplačna kosila, ipd.) ter s strani šole in Ministrstva za šolstvo in šport (zmanjšan normativ v oddelku, dodatno zaposleni pedagogi, sodelovanje s prostovoljci, priprava delavnic za otroke in starše, ipd.).

OŠ LA Grosuplje je vključena v projekt Uspešno vključevanje Romov v vzgojo in izobraževanje, 25 zaposlenih se izobražuje po programu Usposabljanje učiteljev in drugih strokovnih delavcev za uspešno vključevanje Romov v vzgojo in izobraževanje. Program predvideva izvajanje izobraževanja v dopoldanskem času, ko so tudi otroci pri pouku. Izobraževanje mora temeljiti na aktivni soudeležbi slušateljev, upoštevajoč njihove značilnosti in močna področja (glasba, ples, ročne spretnosti, poznavanje zdravilnih zelišč, ipd.).

Cilji:

- pridobitev osnovne izobrazbe za vse pripadnike romske skupnosti v občini,
- pridobitev poklicne izobrazbe in zaposlovanje,
- aktivna skrb za lastno preživetje,
- vsi šoloobvezni romski otroci redno obiskujejo pouk,
- dvig ugleda pripadnikov romske skupnosti v lokalnem prostoru,
- ustanovitev romskega podjetja

Ukrepi:

- temeljita analiza stanja,
- priprava programa za izobraževanje odraslih od 8.30 do 13.00 (ko poteka pouk v OŠ),
- zagotovitev sredstev in pogojev za izvedbo programa

Kazalci:

- število pripadnikov romske skupnosti s končano osnovnošolsko izobrazbo,
- število pripadnikov romske skupnosti s končano srednješolsko izobrazbo,
- število Romov zaposlenih neprekinjeno najmanj 1 leto

5.4.10 Preprečevanje in preseganje socialne izključenosti Romov v Občini Grosuplje

Romi so ena izmed družbenih skupin, ki jih najbolj prizadene sistematično izključevanje. To se kaže v diskriminacijskih praksah pri dostopu do zaposlitve (uradna statistika v Sloveniji navaja, da je 72% Romov brezposelnih -Vir, Popis prebivalstva RS 2002, raziskave v lokalnih okoljih pa kažejo tudi na 90% brezposelnost Romov) v javnih službah, na področju izobraževanja in v sistematičnem ohranjanju slabih življenjskih pogojev s strani družbe.

Na osnovi naraščajočih potreb Romov, ki so osnova za oblikovanje vsebine in ciljev tega programa, so se v okviru dosedanjih prizadevanj odvijale številne dejavnosti: program preventivnih delavnic za romske otroke Tikno Them (Mali svet), integracijski program Korako ku

kham (Korak k soncu), Promocija strpnosti, Romsko društvo Roma džan angle (Romi gredo naprej), Novoletno obdarovanje, dogovori z občino, Muvi najt (Filmski večeri), So peske želinu, dova lako hinju! (Kar želim, to postanem! - delavnice za mlade o predstavitvi poklicev in poklicnem izobraževanju).

V Občini Grosuplje živi večje število Romov. Položaj kaže na njihovo prikrajšanost na ekonomski, socialni in simbolni ravni. Zato program temelji predvsem na skupnostnem socialnem delu, kjer si izvajalci programa skupaj z Romi prizadevajo doseči večjo kakovost njihovega življenja. Program izhaja iz paradigme vsakdanjega življenja, upošteva perspektivo moči in antidiskriminatorno perspektivo. Temelji na procesu dela, kjer so Romi enakovredno vključeni v odločanje o svojem življenju na način, da postane moč te skupine enaka moči drugih državljanov.

Program sledi načelu zaščite manjšin, kar zajema dva vidika: uveljavljanje antidiskriminacijskih ukrepov (ukrepi, ki zagotavljajo enak položaj, ne glede na izvor) in podpora manjšinskim pravicam (omogoča ohranjanje kulturne raznolikosti, da bi se izognili prisilni asimilaciji v večinsko kulturo).

Cilji:

- preprečevanje in preseganje socialne izključenosti Romov,
- izboljšanje kvalitete življenja Romov

Ukrepi:

- podpora pri urejanju bivalnih razmer (napeljava električne napeljave, ureditev vodovodnega sistema, izgradnja greznic, urejanja dokumentacije o lastništvu zemljišč),
- zagovarjanje pravic in interesov Romov na lokalni in nacionalni ravni,
- spodbujanje otrok in odraslih k vključevanju v širšo skupnost (na ravni izobraževanja ter družbenega, kulturnega in športnega udejstvovanja),
- ustvarjanje etnično občutljivega okolja v lokalni skupnosti (spodbujanje služb v lokalni skupnosti k dialogu in medinstitucionalnem sodelovanju pri izboljšanju položaja Romov),
- povezovanje Romov iz vseh romskih naselij (podpora pri delovanju romskega društva),
- razvijanje skupnosti (krepitev moči posameznikov in skupnosti, usposabljanje Romov za samoorganiziranje in povezovanje),
- zagotavljanje aktivnosti glede na že izražene potrebe Romov (usposabljanje v socialnih spretnostih – npr. pisanje prošenj za zaposlitev, pritožb na odločbe, ipd.),
- pozitivno medijsko reprezentiranje Romov.

Kazalci:

- število pripadnikov romske skupnosti s končano osnovnošolsko izobrazbo,
- število pripadnikov romske skupnosti s končano srednješolsko izobrazbo,
- število Romov zaposlenih neprekinjeno najmanj 1 leto,
- število izvedenih projektov, katerih pobudniki in izvajalci so Romi.

6. INVESTICIJE NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA

Investicije na področju socialnega varstva so ena izmed najbolj zahtevnih nalog, ki se postavljajo pred lokalno skupnost. Občina je v preteklosti sofinancirala adaptacijo prostorov za bivalne enote ljudi s posebnimi potrebami, prostorov dnevnega varstva Doma starejših občanov Grosuplje, zagotavljala prostorske pogoje za delovanje varstveno delovnega centra ljudi s posebnimi potrebami. Prednostna naloga občine pa je reševanje stanovanjske problematike občanov. V občinskem proračunu so predvidena sredstva za investicijsko in tekoče vzdrževanje stanovanj, za njihovo upravljanje in obratovalne stroške. Sredstev za nakup novih stanovanj ni.

Občina subvencionira obrestno mero za stanovanjske kredite in sicer za individualno stanovanjsko gradnjo, nakup stanovanj, adaptacije in dozidave. Na javnem razpisu za dodelitev stanovanjskega kredita imajo prednost socialno ogrožene družine in mlade družine, ki aktivno rešujejo svojo stanovanjsko situacijo.

V skladu s stanovanjskim zakonom so najemna stanovanja:

- stanovanja, ki se oddajajo za neprofitno najemnino in stanovanja, ki se oddajo upravičencem do najema neprofitnih stanovanj (neprofitna najemna stanovanja), v naši občini jih je trinajst,
- stanovanja, ki so namenjena za oddajo zaradi zadovoljevanja službenih potreb (službena najemna stanovanja); takih stanovanj je osem,
- stanovanja, ki se prosto oddajajo na trgu (tržna stanovanja); takih stanovanj občina nima,
- stanovanja, namenjena institucionalnemu varstvu starejših oseb, upokojujencev ali posebnim skupinam odraslega prebivalstva (namenska najemna stanovanja); takih občina nima, v naselju Grosuplje ima taka stanovanja Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Ljubljana in sicer dve enoti.

Občina Grosuplje ima sklenjene najemne pogodbe za stanovanja v občinski lasti z enaindvajsetimi občani. Za začasno reševanje stanovanjskih potreb socialno ogroženih oseb zakon določa dodeljevanje bivalnih enot za določen čas in sicer v stanovanjskih stavbah za posebne namene ali pa tudi v drugih stanovanjskih objektih. Takih enot občina nima.

Dve stanovanjski enoti sta v gradnji, ena je namenjena kadrom Zdravstvenega doma Grosuplje. Občina Grosuplje ima skupaj v lasti osemindvajset stanovanjskih enot.

Za reševanje romske stanovanjske problematike je občina postavila kontejnerje v naselju Smrekec. Z najemniki so prav tako sklenjene najemne pogodbe.

Občina je v letu 2007 na Ilovi Gori postavila mobilno hišico z namenom rešiti bivalne razmere družine, ki je to pomoč potrebovala. Tudi ta kontejnerska enota v lasti občine se redno vzdržuje. V letu 2008 in 2009 je bil za bivanje urejen del stare šole na Ilovi Gori, kjer trenutno biva ena oseba.

Smiselno bi bila tudi prodaja določenih (večjih stanovanj) in nakup ustrežnejših manjših socialnih stanovanj..

Občina bo še naprej zagotavljala proračunska sredstva za zadostitev zakonskih zahtev na področju stanovanjske politike. Obenem pa je potrebno zagotoviti več sredstev za reševanje stanovanjske problematike. Pri tem je potrebno izpostaviti naslednje ciljne skupine:

- mlade družine,
- ljudi s posebnimi potrebami in
- starejše.

Cilj:

- zagotovitev zadostnih nastanitvenih kapacitet za socialno ogrožene,
- zmanjševanje stanovanjske stiske mladih družin

Ukrepi:

- analiza potreb po socialnih stanovanjih,
- oblikovanje stanovanjskega programa občine,
- oblikovanje instrumenta pomoči za reševanje stanovanjske stiske mladih družin,
- oblikovanje različnih instrumentov pomoči socialno ogroženim pri pridobitvi stanovanja,
- pridobivanje ustreznega zemljišča za postavitev mobilne enote za začasno reševanje stanovanjske problematike brezdomcev

Kazalci:

- število občinskih neprofitnih stanovanj,
- število vključenih v različne oblike reševanja stanovanjske stiske,
- število rešenih postopkov reševanja stanovanjske stiske.

7. FINANCIRANJE URESNIČEVANJA STRATEGIJE RAZVOJA SOCIALNEGA VARSTVA

Občina Grosuplje bo v skladu z zakonom zagotavljala pogoje in sredstva za uresničevanje javne službe in občinskih dopolnilnih programov na področju socialnega varstva:

- oskrbni stroški v socialnih zavodih,
- plačilo družinskim pomočnikom,
- pomoč družini na domu,
- pomoč pri stanovanjskih najemninah,
- vzdrževanje mobilnih nastanitvenih enot za socialno ogrožene,
- pogrebni stroški,
- vzdrževanje socialnih grobov,
- preprečevanje trenutnih socialnih stisk,
- subvencioniranje šolskih programov,
- zdravstveno zavarovanje oseb,
- zdravljenje zasvojenih v komunah,
- financiranje LAS za preprečevanje zasvojenosti,
- javna dela,
- sofinanciranje programov humanitarnih in dobrotelčnih organizacij,
- preventivni in drugi socialni programi CSD.

Za zgoraj navedene naloge je v letu 2010 predvideno 602.000 EUR proračunskih sredstev, to je cca 3% proračunskih sredstev.

Realizacija obsega občinskih dopolnilnih programov bo odvisna od proračunskih sredstev, ki bodo vsako leto zagotovljeni v te namene v okviru finančnih možnosti.

Uresničevanje ciljev te strategije je v minimalnem obsegu možno doseči v sedanjem proračunskem okviru in sicer z oblikovanjem ustreznih razpisnih področij, kjer bodo v prvi vrsti podprti v tem dokumentu opredeljeni programi. Sorazmerno se z morebitnim povečanim obsegom proračunskih sredstev za posamezne programe, poveča tudi obseg in intenzivnost uresničevanja posameznega programa.

V primeru zaposlitve koordinatorja zastavljenih programov so možnosti zelo različne (šola, center za socialno delo, bodoči center za pomoč družini na domu, ipd.). Sredstva (cca 30.000 EUR) bi v začetku lahko zagotovili v občinskem proračunu (npr. v okviru javnih del) in preko različnih razpisov.

Financiranje delovanja strokovnih timov, katerih ustanovitev je predvidena v tej strategiji, ne bi kril le občinski proračun, saj se timi lahko oblikujejo že v okviru obstoječih institucij, ki so delno že kadrovske pokrite, kar znižuje stroške. Financiranje podobnih programov tudi že vključujemo v javne razpise na nivoju države (npr. program Tikno Them – Mali svet).

Dodatna sredstva bi bilo potrebno zagotoviti za:

- reševanje stanovanjskih stisk občanov,
- dostavo kosil in morebitnih drugih socialnih storitev (v začetku možna prerazporeditev sredstev za pomoč družini na domu, kasneje odvisno od števila upravičencev),
- programe za zmanjšanje brezposelnosti zlasti za javna dela (možna nova opredelitev vsebin programov, ki jih občina že finančno podpira na področju gospodarstva),
- nosilce ali koordinatorje dopolnilnih programov v šolah, v romskih naseljih (možna zaposlitev v okviru javnih del, možna skupna koordinacija več programov),
- ustanovitev Centra za pomoč družini na domu (povezava z obstoječimi kapacitetami npr. KCO Palčica ali oblika javno zasebnega partnerstva, ipd.).

Dodatna proračunska sredstva za realizacijo programov bi lahko dopolnili s sredstvi pridobljenimi na razpisih državnih in evropskih institucij ter z oblikami javno zasebnega partnerstva.

8. SPREMLJANJE IZVAJANJA STRATEGIJE RAZVOJA SOCIALNEGA VARSTVA

Občinska strokovna služba bo spremljala uresničevanje ciljev strategije razvoja socialnega varstva na podlagi opredeljenih kazalcev. Za posamezna obdobja bodo izdelani akcijski načrti uresničevanja strategije, ob izteku proračunskega leta pa bo na podlagi opredeljenih statističnih kazalcev izvedeno vrednotenje doseganja ciljev.

V okviru javne službe bo vrednotenje doseganja ciljev primerjano s cilji postavljenimi v nacionalnem programu socialnega varstva. Ob zaključku petletnega obdobja bo uresničevanje ciljev strategije razvoja socialnega varstva predstavljeno občinskemu svetu.

9. TEMELJNE USMERITVE

9.1 Center za pomoč družini na domu

Ustanovitev »*Centra za pomoč družini na domu*« je dolgoročni cilj razvoja socialnega varstva v občini Grosuplje. Cilj te strategije je vzpostaviti pogoje za njegovo uresničitev. Potrebe že obstajajo, občina pa preko javnih razpisov in v okviru obstoječe javne službe že podpira določene programe, ki bi se lahko razvili v smeri koordinirane in celostne oskrbe na domu.

Za krepitev skupnostnega pristopa k uresničevanju socialnega varstva bi bilo potrebno zagotoviti izvajalca ali več izvajalcev z različnimi kadri, ki bi te storitve izvajali v ali izven okvirov institucije, vsekakor pa z naklonjenostjo skupnemu pristopu.

To je lahko Info točka združena morebiti s centrom za zagotavljanje različnih storitev na domu in svetovalno pisarno (prostor, ki bi nudil tudi možnost neobvezujočega druženja uporabnikov storitev) za vse generacije posameznikov, ki iščejo informacije o možnostih za reševanje življenjske situacije.

Takšen center, ki bi bil nosilec uresničevanja te strategije v najširšem možnem obsegu in bi se oblikoval na ravni lokalne skupnosti, je lahko hkrati točka, kjer se koordinira, skrbi za medsebojno sodelovanje vseh vpletenih v oskrbo posameznika. Za kvalitetno izvajanje oskrbe na domu je potrebna medsebojna povezava in okrepljeno sodelovanje zdravstvene in socialne stroke, pa tudi drugih strok, ki uporabnikom s svojim uslugami pripomorejo k večji kvaliteti življenja doma.

Formalno pravna organizacijska oblika - centra je lahko enota v sklopu obstoječega javnega zavoda, nov javni zavod, izvajalec, ki storitev opravlja na podlagi podeljene koncesije, več izvajalcev... Vse možnosti ostajajo odprte, priložnost ima lahko tudi privatna iniciativa. Upoštevati bo potrebno novo področno zakonodajo. Realne možnosti za ustanovitev centra za pomoč družina na domu se kažejo v okviru KCO Palčica.

Bistvena kvaliteta načrtovanih storitev je: mobilnost in dostopnost lokalnemu prebivalstvu. Ni dovolj storitev le zagotoviti v neki določeni obliki, potrebno jo je približati ljudem, prikrojiti posamezniku in zagotoviti fleksibilnost.

9.2 Medresorsko povezovanje pri uresničevanju socialnega varstva (sociala, vzgoja, zdravstvo)

V Resoluciji o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006 – 2010 najdemo podlago za delo v smeri kvalitetnejših storitev temelječih na individualnih potrebah. Resolucija napoveduje *enovit sistem dolgotrajne oskrbe s povezanimi zdravstvenimi in socialnimi storitvami* za vse starostne skupine, ki potrebujejo oskrbo – do leta 2010 pa naj bi bile pripravljene vse podlage za izvajanje te oskrbe. Zagovarja individualiziranje izvajanja storitev, krepitev vključevanja uporabnikov v aktivno reševanje lastnih stisk. Načrtuje nove oblike mobilne pomoči za družine z osebo s posebnimi potrebami ter razvoj programov za kratkotrajne oblike podpore in razbremenjevanja družine.

V okviru javnih mrež bi bilo potrebno zagotoviti *širitev mreže storitev socialnega varstva, ki omogočajo skupnostno skrb* (pomoč na domu, mobilne pomoči, interventni centri, dnevni centri, pomoč na daljavo, skupine za samopomoč, svetovalne pisarne, zagovorništvo). Kot posebna oblika pomoči na domu naj bi se razvila oskrba v oskrbovanih stanovanjih.

Občina Grosuplje bo s *podporo različnim dopolnilnim programom* različnih izvajalcev dopolnjevala zagotavljanje socialne oskrbe občanov, predvsem na področju zagotavljanja socialnih mrež občanov. Prednostno bodo podprti preventivni programi za vse ciljne skupine. S sistemom usmerjenega financiranja prioriternih programov in večjo podporo *skupnim* programom različnih izvajalcev bo občina povezovala pogosto stihijska prizadevanja posameznih društev in drugih neprofitnih organizacij na tem področju.

9.3 Zmanjševanje brezposelnosti v občini

Zmanjševanja števila brezposelnih oseb, dvig njihove izobrazbene strukture in konkurenčne vrednosti ter posvečanje pozornosti ranljivim skupinam brezposelnih oseb, je eden izmed poglavitnih ciljev te strategije. Občina bo na osnovi tega dokumenta in *v okvirih svojih pristojnosti lokalno politiko* na področju zaposlovanja usmerjala v:

- zagotavljanje prostora za izvajanje skupinskih oblik dela z brezposelnimi (informiranje in motiviranje za posamezne ukrepe aktivne politike zaposlovanja),
- zagotavljanje sredstev za programe javnih del,
- povečanje sodelovanja občine, delovnih organizacij, zavodov in drugih organizacij pri reševanju dolgotrajno brezposelnih oseb in drugih ranljivih skupin s pomočjo ukrepov aktivne politike zaposlovanja –javna dela, socialno podjetništvo, programi zaposlovanja dolgotrajno brezposelnih oseb, Romov, itd.,
- ustanovitev podjetniškega centra ali podjetniškega inkubatorja za namene spodbujanja podjetništva in samozaposlovanja brezposelnih oseb v lokalnem okolju,
- ustanovitev vseživljenjske izobraževalne institucije, ki bo skrbela za strokovni razvoj kadrov v občini (mladine, zaposlenih in brezposelnih).

Razvoj kadrov bo v naslednjih letih gotovo ključnega pomena pri ustvarjanju konkurenčne prednosti podjetij. Učinkovito delo s kadrovskim potencialom je možno le s povezovanjem različnih institucij v lokalnem okolju kot so delodajalci, izobraževalci, Zavod RS za zaposlovanje, kadrovske agencije in občina.

10. PRILOGE

Prebivalstvo občine Grosuplje po starostnih skupinah in spolu - januar 2010

	moški	ženske	skupaj	delež
0-4 let	652	577	1229	6,48
5-9 let	574	488	1062	5,60
10-14 let	520	442	962	5,07
15-19 let	560	524	1084	5,72
20-24 let	683	576	1259	6,64
25-29 let	743	700	1443	7,61
30-34 let	900	823	1723	9,09
35-39 let	811	719	1530	8,07
35-39 let	773	731	1504	7,93
45-49 let	694	633	1327	7,00
50-54 let	684	644	1328	7,00
55-59 let	590	616	1206	6,36
60-64 let	452	436	888	4,68
65-69 let	342	371	713	3,76
70-74 let	296	334	630	3,32
75-79 let	249	309	558	2,94
80-84 let	103	224	327	1,72
85-89 let	23	118	141	0,74
90-94 let	8	26	34	0,18
95-99 let	3	13	16	0,08
100 in več	0	1	1	0,01
SKUPAJ	9660	9305	18965	100,00

Viri: Statistični urad Republike Slovenije, Ministrstvo za notranje zadeve - Centralni register prebivalstva, Ministrstvo za notranje zadeve - Direktorat za upravne notranje zadeve.

Prebivalstvo občine Grosuplje po starostnih skupinah in spolu - januar 2010

	moški	ženske	skupaj	delež
0-14 let	1746	1507	3253	17,15
15-29 let	1986	1800	3786	19,96
30-49 let	3178	2906	6084	32,08
50-64 let	1726	1696	3422	18,04
65-79 let	887	1014	1901	10,02
80-94 let	134	368	502	2,65
95 in več	3	14	17	0,09
SKUPAJ	9660	9305	18965	100,00

Viri: Statistični urad Republike Slovenije, Ministrstvo za notranje zadeve - Centralni register prebivalstva, Ministrstvo za notranje zadeve - Direktorat za upravne notranje zadeve.

Naravno gibanje in skupni prirast prebivalstva v občini Grosuplje

	živorojeni	umrli	naravni prirast	selitveni prirast med občinami	selitveni prirast s tujino
leto 2000	188	112	76	150	23
leto 2001	173	103	70	45	27
leto 2002	163	117	46	235	33
leto 2003	188	110	78	223	83
leto 2004	165	106	59	188	59
leto 2005	168	102	66	279	77
leto 2006	230	122	108	362	33
leto 2007	239	124	115	239	131
leto 2008	274	150	124	139	238

	selitveni prirast	skupni prirast	naravni prirast na 1000 preb.	Selitveni prirast med obč. na 1000 prebivalcev	Skupni prirast na 1000 preb.
leto 2000	173	249	4,9	9,8	16,2
leto 2001	72	142	4,5	2,9	9,1
leto 2002	268	314	2,9	14,8	19,8
leto 2003	306	384	4,8	13,8	23,7
leto 2004	247	306	3,6	11,4	18,5
leto 2005	356	422	3,9	16,5	25
leto 2006	395	503	6,3	21	29,1
leto 2007	370	485	6,4	13,4	27,2
leto 2008	377	501	6,7	7,5	27,2

Viri:

Statistični urad Republike Slovenije, Ministrstvo za notranje zadeve
- Centralni register prebivalstva.

Selitveno gibanje in skupni prirast prebivalstva Občini Grosuplje						
	priseljeni iz tujine	odseljeni v tujino	selitveni prirast s tujino	priseljeni iz drugih občin	odseljeni v druge občine	Notranje selitve med občinami - selitveni
leto 2000	45	22	23	283	133	150
leto 2001	57	30	27	234	189	45
leto 2002	54	21	33	416	181	235
leto 2003	107	24	83	375	152	223
leto 2004	112	53	59	336	148	188
leto 2005	139	62	77	466	187	279
leto 2006	172	139	33	592	230	362
leto 2007	254	123	131	474	235	239
leto 2008	316	78	238	799	660	139

	Skupni selitveni prirast	Skupni prirast	Priseljeni iz tujine na 1000 prebivalce v	Odseljeni v tujino na 1000 prebivalcev	Selitveni prirast s tujino na 1000 prebivalcev	Selitveni prirast med obč. na 1000 prebivalcev	Skupni prirast na 1000 preb.
leto 2000	173	249	2,9	1,4	1,5	9,8	16,2
leto 2001	72	142	3,7	1,9	1,7	2,9	9,1
leto 2002	268	314	3,4	1,3	2,1	14,8	19,8
leto 2003	306	384	6,6	1,5	5,1	13,8	23,7
leto 2004	247	306	6,8	3,2	3,6	11,4	18,5
leto 2005	356	422	8,2	3,7	4,6	16,5	25
leto 2006	395	503	10	8,1	1,9	21	29,1
leto 2007	370	485	14,2	6,9	7,3	13,4	27,2
leto 2008	377	501	17,1	4,2	12,9	7,5	27,2

Viri:
Statistični urad Republike Slovenije, Ministrstvo za notranje zadeve
- Centralni register prebivalstva, Ministrstvo za notranje zadeve -
Direktorat za upravne notranje zadeve.

Selitveno gibanje in skupni prirast prebivalstva v Občini Grosuplje							
(na 1000 prebivalcev)							
	Priseljeni iz tujine	Odseljeni v tujino	Selitveni prirast s tujino	Selitveni prirast med občinami	Skupni prirast	Skupni selitveni prirast	naravni prirast na 1000 preb.
leto 2000	2,9	1,4	1,5	9,8	16,2	11,3	4,9
leto 2001	3,7	1,9	1,7	2,9	9,1	4,6	4,5
leto 2002	3,4	1,3	2,1	14,8	19,8	16,9	2,9
leto 2003	6,6	1,5	5,1	13,8	23,7	18,9	4,8
leto 2004	6,8	3,2	3,6	11,4	18,5	15	3,6
leto 2005	8,2	3,7	4,6	16,5	25	21,1	3,9
leto 2006	10	8,1	1,9	21	29,1	22,9	6,3
leto 2007	14,2	6,9	7,3	13,4	27,2	20,7	6,4
leto 2008	17,1	4,2	12,9	7,5	27,2	20,4	6,7
Viri:							
Statistični urad Republike Slovenije, Ministrstvo za notranje zadeve							
- Centralni register prebivalstva, Ministrstvo za notranje zadeve -							
Direktorat za upravne notranje zadeve.							

Delovno aktivno prebivalstvo po občini delovnega mesta - marec 2010
OBČINA GROSUPLJE

Delovno aktivno prebivalstvo - SKUPAJ	6017
Zaposlene osebe - SKUPAJ	5256
Samozaposlene osebe - SKUPAJ	761
Samozaposlene osebe brez kmetov	543
Samozaposlene osebe - kmetje	218

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

Delovno aktivno prebivalstvo, registrirane brezposelne osebe in stopnje registrirane brezposelnosti (po prebivališču) v Občini Grosuplje -marec 2010

delovno aktivno prebivalstvo	8608
registrirane brezposelne osebe	728
stopnja registrirane brezposelnosti	7,8

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

Povprečne mesečne plače po dejavnostih (skupaj vse dejavnosti) - marec 2010

	bruto plača na mesec	neto plača na mesec
Litija	1.213,81 €	815,72 €
Dobrepolje	1.272,04 €	855,53 €
Ivančna Gorica	1.322,30 €	872,75 €
Kamnik	1.355,22 €	901,31 €
Logatec	1.374,11 €	904,58 €
Grosuplje	1.401,22 €	919,94 €
Domžale	1.379,97 €	903,81 €
Kranj	1.527,85 €	989,65 €
Medvode	1.414,50 €	928,48 €
Ljubljana	1.807,29 €	1.126,13 €

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.